

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Jacek Kozłowski

LKI.410.12.1.2024

Pan
nadinsp. Marek Boroń
Komendant Główny Policji

Komenda Główna Policji
ul. Puławska 148/150
02-624 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/064 - Nadzór właściwych organów Policji nad posiadaną bronią do celów kolekcjonerskich

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Policji (dalej: Komenda lub KGP), ul. Puławska 148/150, 02-624 Warszawa.
Kierownik jednostki kontrolowanej	nadinsp. Marek Boroń, Komendant Główny Policji (dalej: Komendant) od 22 grudnia 2023 r. ¹ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: gen. insp. w st. spocz. Jarosław Szymczyk (dalej: poprzedni Komendant) - Komendant Główny Policji od 13 kwietnia 2016 r. do 7 grudnia 2023 r., nadinsp. w st. spocz. Dariusz Augustyniak – pełniący obowiązki Komendanta Głównego Policji od 8 grudnia 2023 r. do 21 grudnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich. 2. Wykonywanie obowiązków związanych z pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich. 3. Nadzór nad wykonywaniem obowiązków związanych z wydanymi pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich.
Okres objęty kontrolą	Od 2021 r. do dnia zakończenia kontroli, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontrolerzy	1. Sławomir Tokarczyk, specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr LKI/116/2024 z 22 października 2024 r. 2. Przemysław Domoradzki, starszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr LKI/137/2024 z 27 listopada 2024 r. (akta kontroli str. 1-4, 5-9)

¹ W okresie od 22 grudnia 2023 r. do 20 marca 2024 r. decyzją nr 116/kadr/2023 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 22 grudnia 2023 r. powierzono obowiązki Komendanta Głównego Policji, od 21 marca 2024 r. powołanie na stanowisko Komendanta Głównego Policji.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komendant Główny Policji prawidłowo zorganizował pracę związaną z realizacją zadań dotyczących zezwoleń na broń, lecz jego nadzór nad jakością wprowadzanych danych był niewystarczający. Dane znajdujące się w rejestrze BRONŃ w systemie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (dalej: KSIP) o posiadaczach broni do celów kolekcjonerskich, wprowadzane przez Wydziały Postępowań Administracyjnych (dalej: WPA) Komend Wojewódzkich Policji (dalej: KWP) oraz Komendy Stołecznej Policji (dalej: KSP), okazały się w niektórych wypadkach niekompletne i nieaktualne. Z Komendy Głównej Policji (dalej: KGP) przekazywano wprawdzie do KWP(KSP) pisma przypominające o konieczności weryfikacji wprowadzanych do rejestru BRONŃ danych, ale działania te nie były w pełni skuteczne, gdyż w trakcie kontroli stwierdzono wciąż istniejące błędy w rejestrze. Polegały one na niekompletnych danych adresowych osób posiadających pozwolenie, danych dotyczących dat początkowych i końcowych zameldowania tych osób na pobyt stały oraz wzajemnie wykluczających się informacji o prawie do noszenia broni do celów kolekcjonerskich. W KGP nie sprawowano też właściwego nadzoru nad weryfikacją informacji zawartych w systemie KSIP (w rejestrze BRONŃ) w zakresie cofniętych pozwoleń na broń, w tym do celów kolekcjonerskich, pod kątem konieczności ewentualnego usunięcia tych informacji, w tym danych osobowych z systemu informatycznego. Rejestr BRONŃ nie dawał możliwości uzyskiwania danych statystycznych dotyczących wydawanych pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. Informacje o wydawanych pozwoleniach, które KGP uzyskiwała z poszczególnych KWP(KSP), nie zawsze były rzetelne, a z powodu braku spójnych i kompletnych informacji w rejestrze BRONŃ, KGP nie miała możliwości ich zweryfikowania. KGP nie miała również rzetelnych informacji o wydawanych pozwoleniach na broń do celów kolekcjonerskich – brak było danych zbiorczych dotyczących rodzajów broni palnej do celów kolekcjonerskich, o wydanych pozwoleniach przez niektórych komendantów powiatowych/miejskich Policji (dalej: KPP/KMP) oraz o wydanych pozwoleniach dla osób, które nie miały polskiego obywatelstwa. W KGP wdrożono System Rejestracji Broni (dalej: SRB). Podejmowane działania dotyczące modyfikacji rejestru BRONŃ oraz jego integracji z systemem SRB nie zostały dotąd zakończone.

W KGP zapewniono warunki organizacyjne zapewniające prawidłową realizację zadań związanych z nadzorem nad posiadaniem pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji⁴ (UoBiA) została przypisana konkretnym komórkom organizacyjnym. Zadania realizowane przez pracowników KGP były prawidłowo opisane w kartach opisu stanowisk. Pracownicy realizujący zadania wynikające z UoBiA podnosili swoje kompetencje poprzez udział w różnego rodzaju kursach i szkoleniach organizowanych przez KGP. W ramach prowadzonego nadzoru identyfikowano zagrożenia wynikające z realizacji zadań dotyczących wydawanych pozwoleń na broń i podejmowano działania zmierzające do ich minimalizowania, na bieżąco przekazywano jednostkom podległym wytyczne oraz interpretacje przepisów prawa, lecz nie odnosiły się one bezpośrednio do broni do celów kolekcjonerskich. Podejmowano również działania analityczne i organizacyjne zmierzające do prawnego uregulowania kwestii broni czarnoprochowej.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 485.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności.

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich

Opis stanu faktycznego

1. W KGP zakres oraz sposób realizacji zadań wynikających z UoBiA został określony w regulaminie Komendy Głównej Policji⁶ (dalej: regulamin), zarządzeniu nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁷ (dalej: zarządzenie nr 1041), decyzji nr 23 Dyrektora Biura Prewencji Komendy Głównej Policji z 29 czerwca 2018 r. w sprawie szczegółowej struktury i schematu organizacyjnego Biura Prewencji Komendy Głównej Policji, podziału zadań między dyrektorem biura a zastępcą dyrektora biura oraz katalogu zadań komórek organizacyjnych oraz decyzji nr 5 z 6 lutego 2020 r. zmieniającej decyzję nr 23. Zgodnie z zarządzeniem 1041, do zakresu działania KGP należy w szczególności sprawowanie nadzoru nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi oraz posiadaniem broni i amunicji przez osoby i podmioty mające pozwolenie na broń, a także przemieszczaniem tej broni i amunicji przez granice państw. Zgodnie z § 19 ust. 2 pkt 10 regulaminu, do zadań Biura Prewencji należy w szczególności opracowywanie standardów działań Policji oraz realizowanie zadań w zakresie sprawowania nadzoru nad posiadaniem i przechowywaniem broni i amunicji przez osoby i podmioty mające pozwolenie na broń oraz obrotem i przemieszczaniem broni i amunicji przez granice państw, a z § 19 ust. 2 pkt 11 regulaminu – prowadzenie postępowań i innych czynności w zakresie pozwoleń na broń (...). W strukturze Biura Prewencji prowadzenie spraw związanych z opracowywaniem standardów z zakresu realizacji przez Policję zadań wynikających z przepisów UoBiA i sprawowanie nadzoru merytorycznego nad funkcjonowaniem rejestru „BRŃ” zostało przypisane do zadań Wydziału Nadzoru nad Specjalistycznymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi (dalej: SUFO), natomiast prowadzenie w II instancji oraz w trybach nadzwyczajnych postępowań administracyjnych i wydawanie w nich rozstrzygnięć w sprawach m.in. pozwoleń na broń dla osób fizycznych i prawnych oraz dopuszczeń do posiadania broni, rozpatrywania skarg i zażaleń w powyższej kwestii a także udzielanie odpowiedzi na zapytania osób fizycznych i prawnych w sprawach dotyczących wskazanych wyżej zadań zostały przypisane WPA.

(akta kontroli str. 10-25, 26-57, 58-66, 67-71, 72-75, 76-87, 88)

Realizacją zadań wynikających z UoBiA w SUFO (ogólny stan wydziału to 10 etatów) zajmowało się w całym okresie objętym kontrolą⁸ siedmiu pracowników natomiast w WPA (stan ogólny wydziału to 10 etatów) ośmiu pracowników w latach 2021, 2022 i 2024 i siedmiu w 2023 r. (w sumie 15 pracowników KGP). Wg stanu na 30 listopada 2024 r. w SUFO istnieje jeden wakat policyjny.

(akta kontroli str. 76-87, 89)

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Wprowadzonym zarządzeniem Nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP poz. 13, ze zm.).

⁷ Dz. Urz. KGP z 2013 r. poz. 50, ze zm.

⁸ Wg stanu na 31 grudnia każdego roku oraz 30 listopada 2024 r.

Wszyscy pracownicy (15 osób⁹), zajmujący się kontrolowaną tematyką w kartach opisu stanowisk oraz zakresach czynności mieli wpisane powierzone im zadania związane z realizacją zadań wynikających z UoBiA.

(akta kontroli str. 90-117)

Komendant Główny Policji podejmował działania zmierzające do obsadzenia wakatu w SUFO. Na portalu wewnętrznym Policji i internetowym serwisie policyjnym udostępnił ogłoszenia Dyrektora Biura Prewencji informujące o poszukiwaniu kandydata do pracy w ww. wydziale. Jak wyjaśnił Komendant, (...) w okresie od dnia 26 lutego 2024 r. do dnia 19 grudnia 2024 r. Naczelnik SUFO przeprowadził rozmowy kwalifikacyjne z 10 kandydatami. Były to osoby, które aplikowały do pracy zarówno po uzyskaniu wiedzy, na temat wakatu, z portalu wewnętrznego Policji lub internetowego serwisu policyjnego, a także osoby z Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP(KSP) oraz Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, posiadające doświadczenie w pracy w obszarze zagadnień związanych z problematyką broni i amunicji, którym rozmowę kwalifikacyjną zaproponowano, bazując na ustaleniach własnych dotyczących kwalifikacji tych osób. Co do zasady, kandydaci, którzy mogli być uwzględniani przy naborze realizują obowiązki służbowe w 17 WPA KWP(KSP), gdzie stany etatowe tych wydziałów w zakresie etatów policyjnych, wg stanu na dzień 30 listopada 2024 r. wynosiły ok. 360 osób, z których jedynie ok. 70 zajmowało się problematyką broni na poziomie wykonawczym (bez naczelników). Stany te zostały w grudniu 2024 r. wzmocnione dodatkowymi etatami policyjnymi, o czym wskazywano we wcześniejszej korespondencji, niemniej jednak nie przełożyło się to automatycznie na obsadę dodatkowych stanowisk, w tym policjantów, którzy mają się zająć problematyką broni. (...) Niezależnie jednak od powyższego informuję, że z dniem 1 lutego 2025 r. wykazywany na dzień 30 listopada 2024 r. wakat w Wydziale Nadzoru nad Specjalistycznymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi Biura Prewencji KGP zostanie obsadzony.

(akta kontroli str. 118-121, 122-128)

2. Spośród 15 pracowników Biura Prewencji (dziewięciu policjantów¹⁰ i sześciu pracowników Policji) realizujących zadania wynikające z UoBiA, których dokumentację objęto szczegółową analizą, siedmiu (pięciu policjantów¹¹ i dwóch pracowników Policji¹²) zatrudnionych było w SUFO, a pozostałych ośmiu (po czterech policjantów¹³ i pracowników Policji¹⁴) w WPA. Wszyscy ci pracownicy posiadali doświadczenie w pracy w Policji – od ośmiu do 31 lat stażu pracy, a 13 z nich w pracy w Biurze Prewencji lub WPA KWP(KSP). Dwóch policjantów służbę w Biurze Prewencji rozpoczęło w okresie objętym kontrolą (odpowiednio: 1 kwietnia 2022 r. i 15 września 2023 r.).

(akta kontroli str. 1613-1635)

Wszyscy pracownicy, których akta poddane zostały analizie posiadali wykształcenie wyższe (część również podyplomowe), w tym ośmiu na kierunku administracja. Pracownicy Biura Prewencji w okresie pracy w Policji podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, szkoleniach zawodowych i kursach, w tym

⁹ Do próby kontrolnej wytypowano wszystkich 15 pracowników realizujących zadania związane z UoBiA.

¹⁰ Czterech młodszych inspektorów, aspirant, podinspektor, nadkomisarz, podkomisarz, sierżant sztabowy.

¹¹ Stanowiska zajmowane przez policjantów zatrudnionych w Wydziale Nadzoru nad Specjalistycznymi Formacjami Ochronnymi Biura Prewencji KGP: po dwóch ekspertów i radców, naczelnik.

¹² Stanowiska zajmowane przez pracowników Policji zatrudnionych w Wydziale Nadzoru nad Specjalistycznymi Formacjami Ochronnymi Biura Prewencji KGP: specjalista ds. broni i amunicji, starszy specjalista ds. ochrony osób i mienia.

¹³ Stanowiska zajmowane przez policjantów zatrudnionych w WPA Biura Prewencji KGP: specjalista, ekspert, radca, naczelnik.

¹⁴ Stanowiska zajmowane przez pracowników Policji zatrudnionych w WPA Biura Prewencji KGP: dwóch starszych specjalistów ds. postępowań administracyjnych, główny specjalista ds. postępowań administracyjnych, referendarz ds. postępowań administracyjnych.

m.in.: kurs specjalistyczny dla policjantów realizujących czynności w postępowaniach administracyjnych (siedmiu pracowników); E-doręczenia w postępowaniu administracyjnym (ośmiu pracowników); szkolenie w zakresie użytkowania Systemu Informacyjnego Schengen i Wizowego Systemu Informacyjnego, bezpieczeństwa i jakości danych, praw podstawowych oraz procedur regulujących przetwarzanie danych (15 pracowników); szkolenie pn. „Prawo administracyjne i jego zastosowanie w sprawach prowadzonych przez Wydziały Postępowań Administracyjnych KWP/KSP” (czterech pracowników); kurs doszkalający w zakresie „Budowa i zasady bezpiecznej eksploatacji broni i amunicji strzeleckiej” (jeden pracownik); szkolenie nt. zasad opracowywania aktów prawnych oraz techniki legislacyjnej (jeden pracownik); kurs doskonalenia zawodowego z zakresu reglamentacji broni i amunicji (jeden pracownik). Pracownicy Biura Prewencji w okresie objętym kontrolą nie uczestniczyli w szkoleniach i kursach bezpośrednio dotyczących broni do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli str. 373-395, 1523-1538)

W okresie objętym kontrolą Biuro Prewencji zorganizowało trzy szkolenia, w których łącznie uczestniczyło 137 osób (tj. 38 osób w szkoleniu w dniach 13-14 października 2022 r., 44 – 5-6 października 2023 r., 55 – 20-22 listopada 2024 r.)¹⁵. Wśród ww. osób byli przedstawiciele m.in. KGP, KSP, KWP, Departamentu Spraw Obywatelskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej, Oddziałów Żandarmerii Wojskowej, Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji, Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych.

(akta kontroli str. 1539-1566)

Podczas szkolenia w 2022 r.¹⁶ zrealizowano tematy, m.in.:

- Efekty nadzoru Komendanta nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych, w oparciu o wyniki kontroli przeprowadzonych przez upoważnionych funkcjonariuszy Policji w 2021 r. oraz bieżącej realizacji zadań;
- Planowanie oraz przeprowadzenie czynności kontrolnych w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad wydawania upoważnień do kontroli oraz trybu wykonywania czynności nadzoru Komendanta nad działalnością specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych oraz funkcjonowania w SESPól formularza sprawozdawczego nr III/10;
- Omówienie rozwiązań planowanych do wdrożenia w związku z realizowanym w Komendzie Głównej Policji projektem informatycznym pn. Dostosowanie Rejestru Broń do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broni (SRB);
- Ocena sposobu realizacji czynności kontrolnych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym przez funkcjonariuszy KWP/KSP w oparciu o dokumentację pokontrolną przesyłaną do organu koncesyjnego.

Szkolenie zrealizowane w 2023 r.¹⁷ poza tematami tożsamymi zrealizowanymi w 2022 r. obejmowało:

- Nieprawidłowości stwierdzone przez organ II instancji w prowadzonych przez komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji, postępowaniach administracyjnych na podstawie przepisów m.in. o ochronie osób i mienia oraz ustawy o broni i amunicji;

¹⁵ W 2022 r. i 2023 r. szkolenia zorganizowane przez Wydział Nadzoru nad Specjalistycznymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi Biura Prewencji KGP, w 2024 r. szkolenie zorganizowane przez Biuro Prewencji KG.

¹⁶ „Realizacja ustawowych zadań Policji wynikających z przepisów dotyczących ochrony osób i mienia oraz obrotu specjalnego”.

¹⁷ „Realizacja ustawowych zadań Policji wynikających z przepisów dotyczących ochrony osób i mienia, broni i amunicji oraz obrotu specjalnego”.

- Omówienie teoretycznych i praktycznych aspektów stosowania przepisów ustawy o broni i amunicji;
- Omówienie zgłoszonych przez WPA KWP/KSP wątpliwości związanych ze stosowaniem przepisów pozostających w ich właściwości.

Tematy zrealizowane podczas szkolenia w 2024 r.¹⁸ to m.in.: System Rejestracji Broni (SRB); modernizacja rejestru broni m.in. do wymiany danych z SRB; modernizacja rejestru Hefajstos do wymiany danych z SRB; rodzaje broni i ich prawidłowa rejestracja; studium przypadków użycia broni; zasady systematycznej wymiany drogą elektroniczną informacji dotyczącej broni palnej w Unii Europejskiej.

(akta kontroli str. 1539-1566)

Zrealizowane podczas szkoleń zorganizowanych przez Biuro Prewencji tematy nie dotyczyły bezpośrednio obszarów dotyczących broni do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli str. 1539-1566)

Ze szkoleń przeprowadzonych w 2022 r. i 2023 r. sporządzone zostały sprawozdania, które przekazano KWP(KSP). W sprawozdaniu ze szkolenia zrealizowanego w 2023 r. zawarto wnioski o zapoznanie policjantów i pracowników WPA KWP(KSP) z treścią sprawozdania i prezentacjami ze szkolenia oraz o przekazanie informacji o jego realizacji. Wszyscy Komendanci poinformowali o wykonaniu polecenia (w jednym przypadku Komendant Główny Policji egzekwował udzielenie odpowiedzi).

(akta kontroli str. 1567-1595)

Spośród pracowników, których dokumentacja poddana została analizie, w ww. szkoleniach uczestniczyło w 2022 r. i 2023 r. – po trzech pracowników, a w 2024 r. – siedmiu.

(akta kontroli str. 1539-1566, 1567-1595, 1613-1635)

W roku 2021 r., z uwagi na sytuację epidemiczną, odstąpiono od zaplanowanej organizacji szkolenia dla przedstawicieli WPA KWP(KSP) oraz funkcjonariuszy Policji i pracowników korpusu służby cywilnej SUFO.

(akta kontroli str. 1539-1566, 1567-1595)

W okresie objętym kontrolą pięciu spośród 15 pracowników posiadało uprawnienia do przetwarzania informacji w systemie informatycznym KSIP. Wszyscy uprawnieni byli pracownikami SUFO.

(akta kontroli str. 1523-1538)

Przed nadaniem uprawnień do przetwarzania informacji w KSIP pracownicy odbyli szkolenie w zakresie użytkowania Systemu Informacji Schengen i Wizyjnego Systemu Informacyjnego, bezpieczeństwa i jakości danych, praw podstawowych oraz procedur regulujących przetwarzanie danych, posiadali upoważnienia do dostępu do Krajowego Systemu Informatycznego oraz przetwarzania danych i przetwarzania danych osobowych policjantów, pracowników Policji oraz kandydatów do służby w Policji. Pracownicy Policji szkolenia w zakresie obsługi i funkcjonalności systemów informatycznych realizowali w trakcie szkoleń zawodowych podstawowych, oficerskich oraz na kursach specjalistycznych.

(akta kontroli str. 1523-1538)

W latach objętych kontrolą Komendant Główny Policji nie przekazywał jednostkom podległym propozycji tematów szkoleń lokalnych związanych z wykonywaniem przez pracowników obowiązków wynikających z UoBiA. Komendant wprost nie podał przyczyn nieprzekazywania ww. propozycji. Wyjaśnił: (...) *W myśl § 53*

¹⁸ „Realizacja ustawowych zadań Policji wynikających z przepisów dotyczących broni i amunicji, ochrony osób i mienia oraz obrotu specjalnego”.

rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń zawodowych i doskonalenia zawodowego w Policji doskonalenie zawodowe lokalne jest prowadzone zgodnie z ustalonymi przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji albo jej komórki organizacyjnej potrzebami w tym zakresie. Tematyka związana z obszarem ustawy o broni i amunicji uwzględniona została w programach szkoleń zawodowych i doskonalenia zawodowego realizowanych w jednostkach szkoleniowych Policji. (...)

(akta kontroli str. 373-395)

Pracownicy Policji w okresie objętym kontrolą uczestniczyli w organizowanych szkoleniach zawodowych podstawowych, zawodowych dla absolwentów szkół wyższych, zawodowych oficerskich oraz kursach specjalistycznych: dla dzielnicowych, dla techników kryminalistyki, doskonalących wiedzę i umiejętności absolwentów szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego na podstawie decyzji nr 277 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 października 2020 r. w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego w warunkach ogłoszonego stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, dla policjantów realizujących zadania w wydziale postępowań administracyjnych, doskonalących wiedzę i umiejętności absolwentów szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego na podstawie decyzji nr 158 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2021 r. zmieniającego decyzję w sprawie programu szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego w warunkach ogłoszonego stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, dla kandydatów na biegłego policyjnych laboratoriów kryminalistycznych.

(akta kontroli str. 1596-1612)

3. W KGP nie opracowywano uregulowań wewnętrznych określających wprost sposób realizacji zadań wynikających z UoBiA oraz sprawowania nadzoru nad osobami posiadającymi pozwolenia na broń. Sposób realizacji tych zadań określano w opracowywanych w KGP wytycznych, interpretacjach czy analizach prawa. Działania te były ukierunkowane na sytuacje związane z pozwoleniami na broń w szerokim kontekście i obejmowały swoim zakresem wszystkie wydawane pozwolenia na broń (nie tylko do celów kolekcjonerskich). Dotyczyły analiz obowiązującego prawa, w tym rozbieżności interpretacyjnych w jego stosowaniu, odpowiedzi na zapytania jednostek podległych, wytycznych dotyczących nadzoru nad osobami posiadającymi pozwolenia na broń. Opracowane stanowiska przekazywane były komendantom i naczelnikom WPA KWP i KSP i dotyczyły m.in.:

- interpretacji zapisów dotyczących dokumentów uprawniających funkcjonariuszy Policji do zwolnienia z egzaminu, o którym mowa w art. 16 ust. 1 UoBiA¹⁹,
- przewozu na terytorium RP broni lub amunicji z państw nie będących członkami UE²⁰,
- wytycznych w sprawie rejestracji broni z wymiennymi częściami broni²¹,
- stanowiska w sprawie nałożenia na posiadaczy pozwoleń na broń obowiązku przekładania raz na pięć lat orzeczeń lekarskich i psychologicznych²²,
- wydanej opinii dotyczącej możliwości uznawania certyfikatów urządzeń do przechowywania broni²³,

¹⁹ Pismo z Biura Prewencji znak ES-3965/3829/21/RB z dnia 23 lipca 2021 r.

²⁰ Pismo z Biura Prewencji znak ES-1926/1813/2022/BB z dnia 29 marca 2022 r.

²¹ Pismo z Biura Prewencji znak ES-1990/22/AM z dnia 30 marca 2022 r.

²² Pisma z Biura Prewencji znak ES-2378/1428/2022/BB z dnia 21 kwietnia 2022 r., ES-4474/3796/2022/BB z dnia 26 sierpnia 2022 r., ES-5841/22/BB z dnia 2 listopada 2022 r.

²³ Pismo z Biura Prewencji znak ES-6126/5911/22/AM z dnia 24 listopada 2022 r.

- wydanej opinii w sprawie możliwości sprzedaży przez muzea prywatne broni palnej stanowiącej eksponaty muzealne osobom posiadającym pozwolenie na broń²⁴,
- wytycznych dotyczących stosowania wystandaryzowanego zestawu pytań egzaminacyjnych przygotowanych w Biurze Prewencji KGP do stosowania podczas egzaminów w sprawach pozwoleń na broń²⁵,
- informacji o zmianie przepisów w UoBiA oraz w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (cofnięcie pozwolenia na broń, zabezpieczenie broni w przypadku wszczęcia procedury Niebieskiej Karty²⁶),
- informacji o ogłoszeniu ustawy o *Państwowej Komisji do spraw badania wpływów rosyjskich na bezpieczeństwo wewnętrzne Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2007–2022*²⁷, na mocy której wprowadzono zmiany do UoBiA²⁸,
- stanowisko w sprawie interpretacji zmienionych przepisów w UoBiA²⁹,
- wytycznych dotyczące zwolnienia z egzaminu ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i używania broni oraz z umiejętności posługiwania się bronią w zakresie broni palnej przystosowanej do strzelania wyłącznie przy pomocy prochu czarnego³⁰,
- stanowiska dotyczącego interpretacji przepisu art. 10 ust. 3a UoBiA w zakresie wykazania ważnej przyczyny posiadania broni w trakcie wydawania pozwoleń na broń³¹.

(akta kontroli str. 74-75, 129-184)

4. Biuro Prewencji KGP zajmujące się problematyką wynikającą z UoBiA do bieżącej działalności wykorzystuje rejestr BRON. Nie wprowadza danych do rejestru a jedynie wykorzystuje zamieszczone tam informacje przez KWP(KSP) do działań nadzorczych i bieżącej działalności. Z systemów informatycznych dostępnych w KGP była możliwość uzyskania informacji: o zgonie posiadacza broni (ale tylko po wprowadzeniu takiej informacji przez KWP(KSP)) oraz z Systemu Wyszukiwawczego Policji PESEL, o przeprowadzonych interwencjach pod wskazanym adresem, gdzie zarejestrowano broń (z SWD ekrany *przyjęcie zgłoszenia oraz szczegóły zdarzenia*), wszczęciu procedury Niebieskiej Karty w KSIP przypadku zatrzymania osoby w związku z przemocą domową lub w przypadku procedury wydania nakazu i zakazu oraz z SWD w opisie zdarzenia i sposób zakończenia (brak było możliwości uzyskania danych o zakończeniu procedury), o urzędowych informacjach i opiniach w związku ze sprawami pozwoleń na broń (art. 27 ust. 2 pkt 3 UoBiA) w rejestrze BRON (informacje urzędowe dotyczące wydanych decyzji administracyjnych, fakt figurowania osoby w rejestrze potwierdzał posiadanie przez tę osobę pozwolenia na broń i pozytywną opinię), o liczbie posiadanych przez osoby broni oraz jej rodzaju i cechach identyfikacyjnych (art. 27 ust. 2 pkt 4 UoBiA) z rejestru BRON, z KSIP aplikacji OSOBA i SWD, informacji o broni w depozycie z rejestru BRON oraz o obowiązku poddania się badaniom lekarskim i psychologicznym (art. 15 ust. 3-5 UoBiA) z rejestru BRON. Z powyższych systemów nie można było uzyskać informacji o wydanych zaświadczeniach uprawniających do nabycia broni (art. 12 ust. 2 UoBiA) (brak funkcjonalności uprawniającej wprowadzanie zaświadczeń - wynika to z art. 27 ust. 2 UoBiA) a także o członkostwie

²⁴ Pismo z Biura Prewencji znak ES-4023/5487/22/AM z dnia 4 stycznia 2023 r.

²⁵ Pisma z Biura Prewencji znak ES-5198/22/RS z 26 września 2022 r. i ES-3991/23/RS z 1 sierpnia 2023 r. oraz Zastępcy Komendanta Głównego znak ES-138/2023/RS z dnia 10 stycznia 2023 r.

²⁶ Pisma z Biura Prewencji znak ES-2196/2023/BB z dnia 26 kwietnia 2023 r. i ES-2489/2023/BB z 12 maja 2023 r.

²⁷ Dz. U. z 2022 r., poz. 2516.

²⁸ Pismo z Biura Prewencji znak ES-2894/23/BB z dnia 1 czerwca 2023 r.

²⁹ Pismo z Biura Prewencji znak ES-43580/2023/BB z dnia 7 lipca 2023 r.

³⁰ Pismo z Biura Prewencji znak ES-5156/4799/23/RS z dnia 13 października 2023 r.

³¹ Pismo z Biura Prewencji znak ES-5243/4130/2023/BB z dnia 19 października 2023 r.

w stowarzyszeniu o charakterze kolekcjonerskim. Istniała również możliwość uzyskania informacji z Krajowego Rejestru Karnego (dalej: KRK) ale wg KGP uzyskanie danych z KRK poprzez KSIP jest możliwe jedynie na potrzeby postępowań karnych. Do postępowań administracyjnych karty karne pozyskiwane były tradycyjnie, w formie papierowej.

(akta kontroli str. 185-187)

Jak wynika z korespondencji z Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych KGP, skierowanej m.in. do KWP/KSP z dnia 7 września 2023 r.³², udostępniona została aplikacja System Wyszukiwawczy Policji Krajowy Rejestr Karny (dalej: SWP KRK), która umożliwiała dokonywania sprawdzeń osób w zbiorach danych KRK. W powyższym piśmie poinformowano jednocześnie, że uzyskiwanie informacji ze zbioru danych KRK powinno odbywać się w granicach wykonywania ustawowych zadań Policji wyłącznie w zakresie prowadzonych postępowań przygotowawczych. Po szczegółowej analizie przez KGP problemu związanego z brakiem możliwości wykorzystywania SWP KRK do stosowania np. przy prowadzeniu postępowań sprawdzających dotyczących wydawania pozwoleń na broń, pismem z 4 października 2024 r. Biuro Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej KGP³³ dopuściło możliwość szerszego wykorzystania SWP KRK. Jak wyjaśnił Zastępca KGP, (...) *W wyniku prac roboczych, dnia 22 kwietnia 2024 r., Dyrektor BI KRK zajął stanowisko, w którym pozytywnie wypowiedział się w przedmiocie wykorzystania SWP KRK do realizacji zadań w zakresie procedowania postępowań administracyjnych z ustawy o broni i amunicji, co skutkowało podjęciem prac nad uruchomieniem nowego projektu informatycznego umożliwiającego realizację takich zapytań. W dniu 9 września 2024 r. wydana została decyzja nr 290 Komendanta Głównego Policji polecająca Zespół do zarządzania projektem „Modyfikacja SWP KRK”, której zadaniem jest dokonanie stosownych zmian o charakterze techniczno-informatycznym. Obecnie aplikacja umożliwia zadawanie zapytań i uzyskiwanie odpowiedzi z KRK, w tym z rozróżnieniem zapytań kierowanych przez jednostki terenowe Policji i Szefa KCIK. Dodatkowo umożliwia prezentowanie wykonywanych czynności i operacji w ramach raportów trybu kontroli i nadzoru. W ramach realizacji projektu zostanie wprowadzona zmiana polegająca na dodaniu w interfejsie nowej rubryki, w obrębie której osoba dokonująca sprawdzenia deklaruwałaby zadanie, w ramach którego składa zapytanie, gdyż domyślnie zadeklarowane jest złożenie zapytania na potrzeby postępowania przygotowawczego (z poziomu końcowego użytkownika jest to niewidoczne, jednak w XML przekazywanemu Ministerstwu Sprawiedliwości jest to obecne). Wymóg ten jest statuowany przez § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie sposobu i trybu udzielania informacji o osobach oraz o podmiotach zbiorowych z Krajowego Rejestru Karnego, udzielanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, sposobu zakładania konta użytkownika i konta instytucjonalnego dla informacji udzielanych na zapytanie lub wnioski oraz zakresu informacji o osobie lub o podmiocie zbiorowym udzielanej na żądanie³⁴, zgodnie z którym podmiot uprawniony wskazuje w żądaniu o udzielenie informacji zadanie lub postępowanie, w związku z którym zachodzi potrzeba uzyskania informacji. W związku z pismem Naczelnika Wydziału Wywiadu Kryminalnego KWP w Bydgoszczy dotyczącego możliwości stosowania SWP KRK do realizacji innych ustawowych zadań Policji niż wyłącznie postępowania przygotowawcze, dnia 4 października 2024 r., Biuro Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej KGP udzieliło pismem I.dz. BZPE-WZP-280/2024 informacji, że dotychczasowe analizy wskazują, iż Policja jest uprawniona do pozyskiwania*

³² Pismo z Biura Wywiadu i Informacji Kryminalnych znak: L.dz. WK-WOI-9954/2023 z 7 września 2023 r.

³³ Pismo z Biura Zwalczania Przestępczości Ekonomicznej KG znak: BZPE-WZP-280/2024 z 4 października 2024 r.

³⁴ Dz. U. poz. 728.

danych z KRK także przy realizacji zadań w zakresie określonym w tym piśmie. Jednocześnie wskazano, iż w aktualnym kształcie interfejs SWP KRK nie pozwala na wskazanie innego celu pozyskiwania informacji niż postępowania przygotowawcze, wobec czego zainicjowano projekt teleinformatyczny mający na celu modernizację aplikacji w zakresie możliwości oznaczenia zadania, w ramach którego składane będzie zapytanie. Jednocześnie wskazano, iż trwają prace modernizacyjne, a po ich zakończeniu i uruchomieniu możliwości wykonywania zapytań w SWP KRK do celów innych niż postępowania przygotowawcze, poinformowane zostaną garnizony w odrębnej korespondencji.

(akta kontroli str. 188-190, 191-204)

W trakcie oględzin systemu KSIP ustalono, że dane statystyczne generowane z KSIP nie są wiarygodne oraz aktualne ze względu na przestarzałość systemu, wprowadzanie w długim czasie nowych funkcjonalności (dotyczy wszystkich aplikacji KSIP), przy braku synchronizacji zapisanych już danych. Brak było możliwości wprowadzenia np. danych takich jak marka, model, kaliber broni czy rodzaj broni z zastosowaniem znaków specjalnych oraz znaków ze słowników obcojęzycznych. Dodatkowo w trakcie budowy systemu nie uwzględniano możliwości gromadzenia i generowania danych i raportów statystycznych. W trakcie generowania przykładowych wydruków stwierdzono, że dane są nieaktualne, niekompletne i wzajemnie wykluczające się, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 205-295)

W ramach nadzoru nad aktualnością i kompletnością danych zawartych w systemie, KGP podejmowała próby ich aktualizacji w systemie KSIP (rejestr BRON), przekazując do KWP(KSP) pisma z prośbami o bieżącą aktualizację, instrukcję wprowadzania danych i wzmoczenie nadzoru ze strony komendantów wojewódzkich Policji, lecz działania te nie były w pełni skuteczne, co potwierdzono w trakcie oględzin.

(akta kontroli str. 296-322)

Pismami z Biura Prewencji z 17 czerwca 2021 r., 20 maja 2022 r. i 25 października 2022 r.³⁵, w związku z zainicjowaniem przez KGP przedsięwzięcia informatycznego mającego na celu dostosowanie rejestru BRON do wymiany danych z powstającym z inicjatywy MSWiA SRB, mając na uwadze możliwość w ramach tego działania dokonania modyfikacji rejestru BRON w celu poprawy jego funkcjonalności, Naczelnik SUFO zwrócił się do naczelników WPA KWP(KSP) o przekazanie uwag dotyczących działania rejestru. Decyzją nr 226 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 sierpnia 2021 r.³⁶ powołany został zespół do zarządzania projektem *Dostosowania Rejestru Broni do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broni (SRB)*. Przekazywane uwagi z KWP (KSP) były analizowane i w miarę możliwości uwzględniane przy modyfikacji rejestru BRON. Zastępca Komendanta wyjaśnił: (...) *Po przekazaniu przez użytkowników końcowych KWP/KSP uwag w zakresie funkcjonowania rejestru BRON, ww. zespół, składający się zarówno z członków merytorycznych i technicznych, dokonał analizy i omówił je podczas licznych spotkań. Zasadność tych uwag weryfikowano bezpośrednio w systemie z poziomu użytkowników pracujących w WPA KSP. Dodatkowo sposób realizacji i istniejące możliwości wdrożenia przedmiotowych uwag były również omawiane z przedstawicielami WPA KWP(KSP) w trakcie szkoleń organizowanych przez SUFO. Wszystkie uwagi, które były zasadne i możliwe do wdrożenia, a ich zaprojektowanie poprawiłoby funkcjonowanie rejestru*

³⁵ Pisma z Biura Prewencji znak ES-3207/21/AB z 17 czerwca 2021 r., ES-2921/22/MK z 20 maja 2022 r., ES-5710/22/MK z 25 października 2022 r.

³⁶ Zmienioną Decyzją nr 83 z 20 marca 2024 r.

BRON zostały uwzględnione w pracach związanych z dostosowaniem tego rejestru do wymiany danych z SRB. Obecnie trwają prace modyfikacyjne i konsultacje z wykonawcą odnośnie sposobu realizacji zgłoszonych uwag. Prace nad projektem cały czas się przeciągały ze względu na trudności w projektowanej materii. W dniu 10 czerwca 2022 r. Dyrektor Biura Prewencji zatwierdził *Studium Wykonalności nr 19/2022 – Dostosowanie rejestru Broni do wymiany danych z SRB* (dalej: studium). Celem projektu było ulepszenie działania rejestru BRON (w tym aplikacji i struktury danych) w celu zapewnienia kompatybilności wymiany danych z SRB oraz umożliwienie pobierania z SRB informacji o jednostkach broni na potrzeby rejestracji i sprawdzeń w rejestrze BRON, wymiana danych pomiędzy systemami oraz modyfikacja systemu analitycznego usprawniająca generowanie danych statystycznych w przedmiotowym obszarze. Dopiero w dniu 14 lutego 2024 r. została zatwierdzona przez Zastępcę Dyrektora Biura Łączności i Informatyki KGP *Specyfikacja wymagań modyfikacji systemu KSIP – moduł Broni*.

(akta kontroli str. 333-336, 337-364, 365-372, 373-395, 396-403, 404-415, 416-525)

Komendant wyjaśnił, że w zakresie dostosowania rejestru „Broni” umiejscowionego w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP) do wymiany danych z Systemem Rejestracji Broni (dalej SRB) informuję, że działania Policji zmierzają do pełnej integracji pomiędzy systemami, które planowane jest na maj 2025 r. Powyższe uzależnione jest od uzyskania informacji o stanie gotowości SRB do produkcyjnego uruchomienia oraz gotowości środowiska pomocniczego do przetestowania tej integracji.

(akta kontroli str. 122-128)

5. Zgodnie z art. 103 ust. 1 i 2 ustawy z 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym³⁷, SRB jest rejestrem centralnym, prowadzonym w systemie teleinformatycznym a jego administratorem jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: Minister SWiA). Przetwarza się w nim dane o każdym egzemplarzu strzeleckiej broni palnej oraz o każdej istotnej części, które znajdują się w posiadaniu przedsiębiorców w związku z ich wytworzeniem albo nabyciem, przyjęciem do naprawy, remontu, przerobienia, oznakowania, pozbawienia cech użytkowych, zniszczenia, na przechowanie lub w komis oraz które znajdują się w posiadaniu osób lub podmiotów uprawnionych na podstawie przepisów UoBiA. Jak wynika z art. 121 ww. ustawy, uprawnionymi do dostępu do SRB są m.in. KGP w celu przyjmowania zgłoszeń o transakcjach, o których mowa w art. 35 ust. 1 (pkt 2), KGP i KWP w celu: realizacji obowiązków określonych w art. 107–109 i art. 111, weryfikacji danych wpisanych przez przedsiębiorców do ewidencji strzeleckiej broni palnej i istotnych części, prowadzenia działań kontrolnych w zakresie określonym w niniejszej ustawie i UoBiA, w związku z posiadaniem broni palnej, dostępu do danych zbiorczych i statystycznych (pkt 3), Policja w celu realizacji zadań ustawowych Policji (pkt 8). W związku z pracami trwającymi w MSWiA w zakresie nowotworzonego SRB, w dniu 2 grudnia 2022 r. Naczelnik SUFO zwrócił się do naczelników WPA z KWP(KSP) o przekazanie danych osób, w celu założenia kont dla użytkowników systemu. Otrzymane dane 40 użytkowników KGP przekazała do administratora systemu (MSWiA) w dniu 12 grudnia 2022 r. celem utworzenia kont do pracy w ramach SRB.

(akta kontroli str. 526-558, 559-562)

³⁷ Dz. U. z 2023 r., poz. 1743.

W dniu 7 lutego 2023 r. MSWiA zwróciło się z prośbą do KGP o wsparcie przy wdrażaniu SRB poprzez aktualizację i pomoc przy tworzeniu słowników broni w aplikacji³⁸. KGP przygotowała propozycję słownika dotyczącego marek, modeli i kalibrów broni funkcjonujących w SRB. W dniu 4 kwietnia 2023 r., Biuro Prewencji KGP poinformowało naczelników WPA KWP i KSP, że 31 marca 2023 r. MSWiA uruchomiło pilotaż SRB a w dniu 3 kwietnia 2023 r. na adresy poczty elektronicznej, wyznaczonych do testowania użytkowników, zostały przesłane przez administratora systemu loginy dostępowe do SRB. Jak wynikało z pisma³⁹ Biura Prewencji do Naczelników WPA KWP i KSP z dnia 4 kwietnia 2023 r., do KGP nie wpłynęła oficjalna korespondencja czy przedmiotowe udostępnienie ma na celu zapoznanie użytkowników z zasadami działania oraz z poszczególnymi funkcjonalnościami i modułami aplikacji, czy jest to gotowa wersja produkcyjna. W dniu 27 października 2023 r. Biuro Prewencji ponowiło prośbę o weryfikację i aktualizację danych użytkowników wersji testowej SRB i przekazało otrzymane dane do MSWiA. W dniu 8 stycznia 2024 r. wystąpiło z prośbą o podanie adresów IP komputerów, na których prowadzone będą testy SRB a po ich otrzymaniu dane te również przekazano do MSWiA. W dniu 12 stycznia 2024 r. zwróciło się z prośbą do KWP i KSP o spowodowanie wykonania testów aplikacji i przekazanie ewentualnych uwag o charakterze techniczno-funkcyjnym⁴⁰. Z uwagi jednak na problemy techniczne SRB, w dniu 13 lutego 2024 r. ponownie poinformowano KWP i KSP o braku możliwości podłączenia Policji do środowiska testowego a w Biurze Łączności i Informatyki Komendy Głównej Policji (dalej: Błil KGP) trwają prace nad uruchomieniem funkcjonalności działania systemu. 26 czerwca 2024 r. Biuro Prewencji po raz kolejny zwróciło się do KWP i KSP o potwierdzenie i ewentualną aktualizację użytkowników, którzy będą mieli dostęp do wersji testowej SRB⁴¹.

(akta kontroli str. 563-566, 567-600, 601-624, 625-629, 630-653)

Ostatecznie pilotażową wersję SRB uruchomiono 12 lipca 2024 r. o czym Biuro Prewencji poinformowało KWP(KSP), zwracając się jednocześnie z prośbą o rozpoczęcie testów i przekazywanie na bieżąco uwag do działania systemu na adres poczty elektronicznej stworzony do testów⁴² oraz do wiadomości SUFO⁴³. KWP i KSP zrealizowały prośbę i raportowały na bieżąco realizację testów, a także przekazywały uwagi do działania systemu. W związku z planowanym przez MSWiA wdrożeniem systemu w wersji produkcyjnej, Biuro Prewencji po raz kolejny zwróciło się z prośbą o aktualizację danych użytkowników SRB, a także poinformowało, że do czasu uruchomienia nowego modułu BRONŃ, zapewniającego integrację z SRB dane, które właściwe organy Policji powinny wprowadzać mają być wprowadzane bezpośrednio do tego systemu⁴⁴.

(akta kontroli str. 654-675)

Po zakończeniu pilotażu, 8 października 2024 r. MSWiA poinformowało KGP, że w dniu 14 października 2024 r. miała być uruchomiona wersja produkcyjna SRB, jednak ze względu na wprowadzanie modyfikacji zapewniających poprawę jego funkcjonalności termin uruchomienia został przesunięty na 4 listopada 2024 r. Zastępca KGP wyjaśnił, że (...) *jak wynika z informacji pozyskanych z Departamentu*

³⁸ Pismo z MSWiA znak DZIK-WSOS.0402.5.1.2023 z 7 lutego 2023 r.

³⁹ Pismo z Biura Prewencji ES-1825/23/MK z dnia 4 kwietnia 2023 r.

⁴⁰ Pismo z Biura Prewencji ES-173/24/AB z 12 stycznia 2024 r.

⁴¹ Pismo z Biura Prewencji ES-3410/24/MK z 26 czerwca 2024 r.

⁴² srb@mswia.gov.pl

⁴³ Pismo z Biura Prewencji ES-3782/2024/MK z 22 lipca 2024 r.

⁴⁴ Pismo z Biura Prewencji ES-5229/2024/MK z 27 września 2024 r.

Zezwoleń i Koncesji MSWiA, według stanu na dzień 24 stycznia 2025 r., uprawnienia do pracy w Systemie Rejestracji Broni posiadało 340 osób zatrudnionych w Policji.

(akta kontroli str. 191-204, 676-680)

MSWiA w trakcie wdrażania SRB zorganizowało dwa szkolenia z obsługi systemu. Pierwsze w dniu 2 sierpnia 2022 r., w którym wzięło udział 38 osób z KWP, KSP i KGP i drugie w dniu 21 października 2022 r. w którym wzięło udział 39 osób. Po szkoleniach, uczestnicy mieli możliwość zgłaszania swoich uwag i sugestii do MSWiA dotyczących działania systemu w celu jego modyfikacji. W KGP planowano zorganizować jeszcze jedno szkolenie związane z systemem SRB z udziałem przedstawicieli MSWiA w ramach cyklicznych szkoleń organizowanych przez SUFO dotyczących realizacji obowiązków wynikających z UoBiA w dniach 20–22 listopada 2024 r., lecz blok dotyczący SRB nie odbył się ze względu na brak możliwości udziału w nim przedstawicieli MSWiA. Zastępca Komendanta Głównego wyjaśnił, że (...) z uwagi na fakt, że w dniu 4 listopada 2024 r. uruchomiono SRB na środowisku produkcyjnym, Biuro Prewencji KGP zdecydowało się uwzględnić w planie szkolenia organizowanego dla przedstawicieli WPA KWP/KSP, poświęconego problematyce z zakresu realizacji ustawowych zadań Policji wynikających z przepisów ustawy o broni i amunicji, ustawy obrotowej [ustawa z 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym – przyp. NIK] (które odbyło się w dniach 20-22 listopada 2024 r.), udział przedstawicieli Departamentu Zezwoleń i Koncesji MSWiA w celu przybliżenia uczestnikom szkolenia specyfiki SRB. Jednak uzyskano informację, że w związku z uruchomieniem SRB oraz szczególną koniecznością pełnej dyspozycyjności wszystkich dedykowanych SRB pracowników Departamentu Zezwoleń i Koncesji MSWiA w pierwszym okresie uruchomienia systemu brak było możliwości wzięcia udziału w przedsięwzięciu w proponowanej dacie.

(akta kontroli str. 191-204, 681-738)

W dniu 18 grudnia 2024 r. dokonano oględzin działania SRB. System działał pomimo informacji na stronie internetowej przeznaczonej dla tego systemu⁴⁵, że będzie niedostępny. Ustalono, że SRB zawierał wprowadzane dane dotyczące broni (wygenerowano cztery przykładowe raporty). Dane ujęte w raportach dotyczyły wyłącznie osób i broni wprowadzonych do bazy SRB przez poszczególne komendy wojewódzkie. W chwili oględzin system nie był zintegrowany z rejestrem BRON prowadzonym przez Policję a integracja taka planowana jest na maj 2025 r. Do czasu integracji dane do obu systemów wprowadzane są odrębnie, natomiast po integracji wprowadzane będą tylko do jednego systemu, a założeniem jest, aby dane te były widoczne w obu systemach. NIK zwraca uwagę, że pomimo uruchomienia systemu w dniu 4 listopada 2024 r., przez większość czasu do końca 2024 r. nie był on dostępny z uwagi na prace serwisowe i aktualizacje. Jak wynika z informacji przedstawionych przez Biuro Prewencji, SRB był dostępny od 4 listopada 2024 r. do 28 grudnia 2024 r. (25 dni), w dniach 3, 4, 30 i 31 grudnia 2024 r. (w sumie cztery dni). Zastępca Komendanta wyjaśnił, że (...) administratorem SRB jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, a Policja nie posiada kompetencji do nadzoru nad funkcjonowaniem tego systemu i wynikających z tego obowiązków. W związku z powyższym, KGP nie informowała MSWiA o przerwie w działaniu SRB, którą to ogłosiło na stronie internetowej dedykowanej SRB. MSWiA również informowało

⁴⁵ www.gov.pl/web/system-rejestracji-broni

o tym fakcie w interfejsie przedmiotowego systemu po zalogowaniu się przez użytkownika.

(akta kontroli str. 191-204, 739-755, 756)

6. W KGP prowadzono analizy w celu identyfikacji problemów strukturalnych, prawnych i organizacyjnych związanych z zagadnieniami dotyczącymi broni czarnoprochowej. Pierwszym opracowaniem była analiza sytuacji prawnej, zakupu, posiadania i wykorzystania broni czarnoprochowej sporządzona przez Biuro Kryminalne KGP. W analizie uwzględniono obowiązujące regulacje prawne w kontekście dostosowania ich do prawa europejskiego. Przedstawiono propozycje zmian UoBiA dotyczące ujednolicenia w ustawach granicy czasowej, od której nie jest wymagane posiadanie zezwolenia na broń czarnoprochową (ustawy wprowadzają dwie daty: 1885 r. i 1900 r.), zdefiniowania w ustawach pojęć replika i reprodukcja w sposób wskazany w przepisach unijnych oraz rozważenia wprowadzenia zasady, że na posiadanie reprodukcji broni historycznej niezbędne będzie uzyskanie pozwolenia. Zamieszczono również informacje uzyskane z systemu analitycznego KSIP dotyczące odnotowanych zdarzeń z użyciem broni czarnoprochowej w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 3 lipca 2024 r. Z wygenerowanych danych wynikało, że w tym okresie odnotowano łącznie 217 zdarzeń z użyciem broni czarnoprochowej. Wskazano także opisy niebezpiecznych zdarzeń z ostatnich lat z wykorzystaniem tej broni. Z analizy wyciągnięto wnioski, że broń czarnoprochowa stanowi poważny problem polegający m.in. na posługiwaniu się taką bronią przez sprawców przestępstw o bardzo dużym ciężarze (np. ciężkiego uszczerbku na zdrowiu czy zabójstwa). W ocenie Biura Kryminalnego KGP, należało rozważyć przyjęcie uregulowań prawnych pozwalających na posiadanie broni czarnoprochowej po uzyskaniu pozwolenia, podobnie, jak na broń współczesną oraz obowiązek jej rejestracji. Kolejnym opracowaniem była informacja dotycząca dalszych prac na rzecz objęcia reglamentacją broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed 1885 r. i jej replik sporządzona przez Biuro Prewencji KGP. Analiza była opracowana w związku z pismem Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA, w którym zwrócił się o przekazanie danych statystycznych dotyczących zdarzeń o charakterze kryminalnym z wykorzystaniem broni czarnoprochowej, przedstawienie sytuacji prawnej osób i podmiotów, na które proponowane rozwiązania prawne będą oddziaływać (...) oraz zgodności przekazanych propozycji z regulacjami prawa unijnego. Dane statystyczne obrazujące skalę zdarzeń z wykorzystaniem broni czarnoprochowej uzyskano z systemu KSIP przez Biuro Wywiadu i Informacji Kryminalnych KGP. Przekazane dane obejmowały wykorzystanie broni czarnoprochowej przy dokonywaniu czynów zabronionych (z podziałem na rodzaje przestępstw: usiłowanie zabójstwa i zabójstwa, znęcanie się z użyciem broni czarnoprochowej, groźby karalne). Ponadto przedstawiono dane dotyczące skutecznych samobójstw z wykorzystaniem ww. broni. Z analizy wyciągnięto wnioski, że w ocenie Biura Prewencji uzyskane dane w pełni uzasadniają koncepcję objęcia broni czarnoprochowej powszechną reglamentacją, która nie będzie naruszała obowiązującego prawa. Wyniki analizy przedstawiono w piśmie do Departamentu Porządku Publicznego MSWiA celem dalszego procedowania. Wyniki powyższej analizy wykorzystano również jako argumenty w prośbie skierowanej do Ministra SWiA o zainicjowanie praw legislacyjnych mających na celu objęcie reglamentacją broni czarnoprochowej⁴⁶.

(akta kontroli str. 757-774)

⁴⁶ Pismo Komendanta Głównego Policji znak ES-3617/24 z 8 lipca 2024 r.

W związku ze wzrostem zainteresowania społeczeństwa dostępem do broni oraz coraz częstszym podejmowaniem czynności służbowych wobec osób posiadających przy sobie broń i amunicję do niej, zarówno wymagającą pozwolenia jak i niewymagającą pozwolenia (broń czarnoprochowa), w dniu 24 stycznia 2024 r., Zastępca KGP przekazał KWP(KSP) wytyczne dotyczące realizacji zadań służbowych wobec takich osób⁴⁷. We wskazanym piśmie zawarto analizę prawną dostępu do broni zarówno wymagającej pozwolenia jak i broni czarnoprochowej, a także wskazano sposób postępowania policjantów w trakcie podejmowanych czynności wobec tych osób. W trosce o bezpieczeństwo policjantów realizujących takie zadania, polecił zapoznanie ich z treścią pisma oraz załączonym materiałem poglądowym dotyczącym broni czarnoprochowej oraz w miarę możliwości uwzględnienie tej tematyki w szkoleniach lokalnych. Jak wynikało z informacji z dnia 8 marca 2024 r. w sprawie realizacji powyższego polecenia sporządzonej dla Zastępcy Komendanta Głównego Policji, polecenie zostało zrealizowane.

(akta kontroli str. 775-789)

7. Komendant Główny Policji podejmował działania dotyczące prawnego uporządkowania dostępu do broni czarnoprochowej. Już 9 października 2019 r. Dyrektor Biura Prewencji informował⁴⁸ Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA o konieczności nowelizacji UoBiA m.in. w związku z występującym problemem związanym z wprowadzeniem na rynek broni oferowanej jako niewymagająca pozwolenia na broń, a która spełnia parametry broni palnej wymagającej pozwolenia. Dyrektor zauważył, że powinna zostać powołana instytucja, która poddawałaby taką broń stosownej ocenie i określałaby rodzaj oraz kaliber broni, a także czy na jej posiadanie, w świetle przepisów UoBiA, wymagane jest pozwolenie lub karta rejestracyjna. Pismem do Zastępcy Dyrektora Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP z dnia 7 lipca 2021 r.⁴⁹, w związku z koniecznością wskazania obszarów prawa polskiego wymagającego zmian, Dyrektor wskazał na konieczność m.in. uporządkowania dostępu do broni czarnoprochowej. Kolejnym krokiem było skierowanie ponownie pisma do Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA w dniu 23 sierpnia 2023 r.⁵⁰ o zajęcie stanowiska w sprawie możliwości objęcia reglamentacją broni czarnoprochowej w trakcie prac nad nowelizacją UoBiA. Tożsamą prośbę w dniu 13 grudnia 2023 r.⁵¹ Komendant skierował do Ministra SWiA. W dniu 7 maja 2024 r., Zastępca Komendanta Głównego Policji zaakceptował informację dotyczącą dalszych prac na rzecz objęcia broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed 1885 r. i jej replik opracowaną przez SUFO. W dniu 9 maja 2024 r. pismem do Zastępcy Dyrektora Departamentu Porządku Publicznego MSWiA przekazano dane statystyczne uwzględniające rodzaj i liczbę przestępstw z użyciem broni czarnoprochowej oraz zamachów samobójczych w latach 2019–2024 oraz analizę dotyczącą zgodności proponowanych zmian z regulacjami prawa unijnego. W dniu 8 lipca 2024 r.⁵² Komendant Główny Policji przekazał wyniki przeprowadzonej analizy dotyczącej przestępstw, samobójstw oraz zdarzeń z udziałem policjantów z użyciem broni czarnoprochowej Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji z prośbą o zainicjowanie prac legislacyjnych mających na celu objęcie reglamentacją broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed 1885 r. i jej replik, deklarując jednocześnie pełną gotowość Policji do udziału w przedmiotowych pracach. W wyniku kierowanych wystąpień do MSWiA o podjęcie

⁴⁷ Pismo Zastępcy Komendanta Głównego znak ES-562/2024 z 24 stycznia 2024 r.

⁴⁸ Pismo z Biura Prewencji znak ES-3910/19/RB z 9 października 2019 r.

⁴⁹ Pismo z Biura Prewencji znak ES-3683/3527/21/RB z 7 lipca 2021 r.

⁵⁰ Pismo Zastępcy Komendanta Głównego Policji znak 4266/23/RS z 23 sierpnia 2023 r.

⁵¹ Pismo Zastępcy Komendanta Głównego Policji znak 6153/23 z 13 grudnia 2023 r.

⁵² Pismo Komendanta Głównego Policji znak ES-3617/24 z 8 lipca 2024 r.

prac legislacyjnych mających na celu uporządkowanie dostępu do broni czarnoprochowej, w dniu 20 września 2024 r.⁵³ Dyrektor Departamentu Porządku Publicznego MSWiA poinformował o planowanym powołaniu zespołu składającego się z przedstawicieli Ministerstwa i komórek Policji posiadających wiedzę oraz doświadczenie zawodowe z zakresu broni i amunicji w celu analizy zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz wypracowania rekomendacji dalszych działań, w tym ewentualnie przygotowanie propozycji rozwiązań prawnych zmierzających do reglamentacji dostępu do broni czarnoprochowej.

(akta kontroli str. 790-813)

8. Na temat problemów i trudności związanych z realizacją zadań przez Policję wynikających z UoBiA, Komendant wyjaśnił: *W obszarze stosowania UoBiA, należy wskazać brak implementacji do tej ustawy przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/555 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie kontroli nabywania i posiadania broni. Kluczowym jest zaktualizowanie słownika pojęciowego, w tym definicji broni palnej i amunicji oraz ich istotnych części, a także broni alarmowej i sygnałowej, ponieważ w tym zakresie przepisy cyt. ustawy nie korespondują z przepisami ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, do której wdrożono przepisy wymienionej dyrektywy. Reasumując powyższe, inaczej kategoryzuje broń przedsiębiorca, który ją sprzedaje, a inaczej definiuje ją ustawa o broni i amunicji, zgodnie z którą organy Policji wydają pozwolenie na broń i określają w nim rodzaj broni. Wskazać przy tym należy, że w Polsce nie funkcjonuje, tak jak np. w Niemczech instytucja odpowiedzialna za kategoryzację broni wprowadzanej do obrotu. W związku z tym pojawiają się wątpliwości w zakresie legalności posiadania broni zakupionej przez osoby cywilne, zwłaszcza w przypadku kiedy przedsiębiorca zajmujący się obrotem bronią stoi na stanowisku, że jest to broń niewymagająca pozwolenia. Jest to szczególnie ważne, ponieważ z ww. dyrektywy wynika potrzeba określenia rodzajów broni palnej, którą można posiadać na podstawie pozwolenia na broń, zgodnie z rodzajami broni przypisanymi do kategorii broni palnej wymienionej w dyrektywie, a także weryfikacji obecnego wykazu broni i amunicji szczególnie niebezpiecznej. Ponadto, dyrektywa zobowiązuje np. do uregulowania obowiązku znakowania broni palnej oraz przedstawienia do rejestracji broni oznakowanej czy też prowadzenia obowiązku weryfikacji wszystkich wydanych pozwoleń na broń, w terminach nieprzekraczających 5 lat (np. poprzez objęcie obowiązkiem cyklicznego przedkładania orzeczeń lekarskich i psychologicznych posiadaczy pozwoleń na broń wydanych we wszystkich celach). Potrzeba zmiany ustawy o broni i amunicji wynika również z wniosków płynących z wieloletniego doświadczenia jej stosowania przez organy Policji, np. w zakresie: umożliwienia scedowania kompetencji kontroli warunków przechowywania broni i amunicji na policjantów komend powiatowych/miejskich Policji, celem zapewnienia skuteczniejszego nadzoru w ww. zakresie, uregulowania zasad posiadania broni muzealnej, w szczególności przez muzea prywatne, wprowadzenia sankcji za noszenie broni posiadanej na podstawie pozwolenia na broń wydanego w celu kolekcjonerskim lub pamiątkowym, wprowadzenia przesłanki do cofnięcia pozwolenia na broń obiektową, wprowadzenia obowiązku informowania organu właściwego w sprawach pozwoleń na broń o aktualnym miejscu przechowywania broni, jeżeli jest inne niż miejsce zamieszkania oraz wprowadzenia sankcji za niedopełnienie tego obowiązku, wprowadzenia obowiązku zawierania umowy użyczenia broni w formie pisemnej oraz informowania o powyższym organu właściwego w sprawach pozwoleń na broń,*

⁵³ Pismo z Departamentu Porządku Publicznego MSWiA znak DPP-WASiPP.0230.9.2024.PM z 20 września 2024 r.

uściślenia przepisów dotyczących elaboracji amunicji na potrzeby własne, a finalnie objęcia reglamentacją broni palnej rozdzielnego ładowania wytworzonej przed 1885 r. oraz replik tej broni, co do której Policja odnotowuje coraz więcej przypadków jej użycia do popełniania czynów zabronionych lub samobójstw. Mając na uwadze podejmowane działania Biura Prewencji KGP w powyższym zakresie Sekretarz Stanu w MSWiA wyraził zgodę na powołanie zespołu ekspertów, którego zadaniem będzie analiza przepisów o broni i amunicji m.in. pod kątem uregulowania dostępu do tzw. broni czarnoprochowej, a także w zakresie luk prawnych w obowiązujących rozwiązaniach legislacyjnych w kontekście zapewnienia najwyższych standardów bezpieczeństwa, zarówno dla samych użytkowników broni, jak i osób postronnych.

(akta kontroli str. 814-823)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Komendant Główny Policji sprawował niewystarczający nadzór nad kompletnością i aktualnością, wprowadzanych przez KWP(KSP) do rejestru BROŃ w systemie KSIP, danych o posiadaczach broni do celów kolekcjonerskich.

Stwierdzono, że pomimo posiadanych informacji o nieprawidłowych danych zamieszczanych w tym rejestrze, o czym świadczyły okresowo kierowane pisma⁵⁴ do KWP(KSP) o zwiększenie nadzoru nad aktualnością i kompletnością tych danych, przedmiotowy rejestr w dalszym ciągu zawierał błędne dane. Potwierdziły to wyniki przeprowadzonych w toku kontroli oględzin systemu KSIP. W trakcie oględzin systemu KSIP (rejestr BROŃ) wygenerowano zestawienie dotyczące liczby osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich ze wskazaniem adresu osoby w województwie świętokrzyskim. Zestawienie zawierało 148 pozycji (nazwisko, imię, PESEL, data urodzenia, Id KSIP, województwo, adres). Spośród 148 pozycji, w dziewięciu przypadkach jako województwo wskazano: małopolskie (trzy przypadki), mazowieckie (pięć) i zachodniopomorskie (jeden). W wyniku szczegółowej analizy tych dziewięciu przypadków ustalono:

- SM 80.....730 – jeden adres w powyższym zestawieniu (w województwie małopolskim), w raporcie z bazy KSIP (odpowiedź na sprawdzenie informacji o osobach i sprawdzeniach broni) dwa adresy zameldowania na pobyt stały: pierwszy w województwie świętokrzyskim do 31 lipca 2008 r. i drugi w województwie małopolskim od 31 lipca 2008 r. Brak wskazania jednego, aktualnego adresu stałego pobytu. W 11 wyszczególnionych decyzjach dotyczących wydanego pozwolenia (decyzje, zmiany decyzji, dopuszczenia do posiadania broni), w każdym przypadku jako jednostkę rejestrującą wskazano KWP w Krakowie (w systemie dwa adresy w dwóch województwach). W czterech decyzjach dotyczących broni kolekcjonerskiej w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak po wejściu w poszczególne wnioski o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występowała zatem sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wnioskach i decyzjach,
- OT 83.....497 – jeden adres w zestawieniu (w województwie mazowieckim), w raporcie dwa adresy wskazujące miejsce stałego pobytu: pierwszy w województwie mazowieckim i drugi w województwie świętokrzyskim. W obu przypadkach brak dat granicznych stałego pobytu. Wskazano dwie decyzje

⁵⁴ ES-185/16/SG z 13 stycznia 2016 r., ES-8/18/4351/4167/17/SG z 2 stycznia 2018 r., ES-2177/2122/19/SG z 7 czerwca 2019 r., ES-1836/1576/20/SG z 18 marca 2020 r., ES-4844/20/SG z 24 września 2020 r., ES-1630/23/AB z 22 marca 2023 r., ES-6561/24/MK z 30 grudnia 2024 r., ES-20/25/AM z 3 stycznia 2025 r. i ES-116/25/MK z 10 stycznia 2025 r.

i w jednej z nich do celów kolekcjonerskich w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak po wejściu we wnioski o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Stwierdzono zatem sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wniosku i decyzji,

- KK 84.....977 – jeden adres w zestawieniu (w województwie zachodniopomorskim), w raporcie trzy adresy: pierwszy miejsce stałego pobytu w województwie świętokrzyskim od 8 marca 1995 r. (brak daty końcowej), drugi zameldowanie na pobyt stały w województwie zachodniopomorskim od 28 grudnia 2023 r. i trzeci adres miejsca stałego pobytu w województwie zachodniopomorskim (brak dat granicznych obowiązywania). Wskazano dwie decyzje i w obu w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak w poszczególnych wnioskach o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występowała sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wnioskach i decyzjach. W zakładce sprawdzenie broni widnieją dwa aktualne adresy stałego pobytu (województwo świętokrzyskie i zachodniopomorskie),

- RS 84.....118 – jeden adres w zestawieniu (w województwie mazowieckim), w raporcie cztery adresy: zameldowania na pobyt stały w województwie mazowieckim od 1 września 2019 r., drugi jako miejsce stałego pobytu w województwie świętokrzyskim – brak dat granicznych, trzeci jako miejsce stałego pobytu w województwie mazowieckim – wskazano daty graniczne i czwarty miejsce stałego pobytu w województwie mazowieckim do 17 września 2018 r. Wskazano dwie decyzje i w jednej do celów kolekcjonerskich w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak we wniosku o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występowała sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wniosku i decyzji. W zakładce sprawdzenie broni widnieją dwa aktualne adresy stałego pobytu (oba w województwie mazowieckim lecz z różnymi miejscami),

- RR 80.....099 – jeden adres w zestawieniu (w województwie małopolskim), w raporcie dwa adresy: pierwszy miejsce stałego pobytu w województwie małopolskim od 22 lipca 2011 r. (brak daty końcowej), drugi również jako miejsce stałego pobytu w województwie świętokrzyskim (brak dat granicznych obowiązywania). Wskazano cztery decyzje i w trzech (do celów kolekcjonerskich) w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak w poszczególnych wnioskach o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występuje sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wnioskach i decyzjach,

- BM 60.....659 – jeden adres w zestawieniu (w województwie mazowieckim), w raporcie trzy adresy: miejsce stałego pobytu w województwie mazowieckim – brak dat granicznych, drugi jako miejsce zameldowania na pobyt stały w województwie mazowieckim – brak dat granicznych, trzeci jako miejsce zameldowania na pobyt stały w województwie świętokrzyskim – brak dat granicznych. Wskazano trzy decyzje i w jednej (dotyczącej broni do celów kolekcjonerskiej) w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak we wniosku o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występuje sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wniosku i decyzji. W zakładce sprawdzenie broni widnieją dwa aktualne adresy stałego pobytu (oba w województwie mazowieckim lecz z różnymi miejscami),

- ŚK 55.....079 – jeden adres w zestawieniu (w województwie mazowieckim), w raporcie cztery adresy: pierwszy zameldowania na pobyt stały w województwie małopolskim do 14 marca 2011 r., drugi jako miejsce zameldowania na pobyt stały w województwie mazowieckim od 25 stycznia 2022 r. – brak daty końcowej,

trzeci jako miejsce zameldowania na pobyt czasowy w województwie świętokrzyskim od 20 marca 2024 r. i czwarty jako miejsce stałego pobytu w województwie małopolskim od 19 października 2012 r. – brak daty końcowej. Wskazano siedem decyzji w tym dwie do celów kolekcjonerskich, w których w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, jednak w poszczególnych wnioskach o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występuje sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wnioskach i decyzjach. W zakładce sprawdzenie broni widnieją dwa aktualne adresy stałego pobytu (jedno w województwie małopolskim, a drugie w mazowieckim),

- SK 81.....951 – jeden adres w zestawieniu (w województwie mazowieckim), w raporcie dwa adresy: pierwszy miejsce zameldowania na pobyt stały w województwie mazowieckim od 29 grudnia 2014 r. (brak daty końcowej), drugi również jako zameldowanie na pobyt stały w województwie świętokrzyskim od 28 grudnia 1995 r. do 19 grudnia 2014 r. Brak miejsca stałego pobytu. Wskazano dwie decyzje, w tym jedną do celów kolekcjonerskich, gdzie w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, natomiast we wniosku o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występuje sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wniosku i decyzji,

- GA 91.....355 – jeden adres w zestawieniu (w województwie małopolskim), w raporcie dwa adresy: pierwszy miejsce stałego pobytu w województwie świętokrzyskim od 15 maja 1991 r. (brak daty końcowej), drugi z informacją, że przebywa bez zameldowania w województwie małopolskim (brak dat granicznych obowiązywania). Pomimo zawartych w systemie informacji, że miejsce stałego pobytu znajduje się w województwie świętokrzyskim, to jednostką rejestrującą wydaną decyzję jest KWP w Krakowie. W systemie widnieje jedynie informacja, że w Krakowie przebywa bez zameldowania. Wskazano jedną decyzję, w której w pozycji „Prawo do noszenia” wskazano TAK, natomiast we wniosku o wydanie decyzji w pozycji „Bez prawa do noszenia broni” również wskazano TAK. Występuje sprzeczność pomiędzy informacjami zawartymi we wniosku i decyzji.

W trakcie oględzin zweryfikowano także, czy wybrane cztery osoby będące w zestawieniu dotyczącym liczby osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich ze wskazaniem adresu w województwie świętokrzyskim (ŚM, RR, SM, GA) znajdują się także w takim samym zestawieniu ale w województwie małopolskim (jedna osoba była w województwie małopolskim i mazowieckim). Wygenerowano raport z 640 rekordami. Każda z powyższych czterech osób znajdowała się w tym zestawieniu.

Natomiast w wygenerowanym zestawieniu dotyczącym pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich w województwie dolnośląskim otrzymano 524 rekordy. Przeglądając wyniki kwerendy stwierdzono braki w danych adresowych pięciu osób. Dotyczyło to:

- GŁ 83.....556 – w raporcie sprawdzenie informacji o osobie jako miejsce stałego pobytu wskazano Polskę, województwo dolnośląskie, powiat milicki, Krośnice – obszar wiejski – brak nr domu.

- MR 56.....354 – w raporcie sprawdzenie informacji o osobie jako miejsce stałego pobytu wskazano Polskę, województwo dolnośląskie, powiat Wrocław, Wrocław Fabryczny – obszar miejski – brak szczegółowego adresu.

- AD 68.....517 – w raporcie sprawdzenie informacji o osobie jako miejsce stałego pobytu wskazano Polskę, województwo dolnośląskie, powiat milicki, Cieszków – obszar wiejski – brak nr domu.

- SK 90.....092 – w raporcie sprawdzenie informacji o osobie w jednym z trzech wskazanych adresów jako miejsce stałego pobytu wskazano Polskę,

województwo dolnośląskie, powiat Wrocław, Wrocław Fabryczny – obszar miejski – m.1 – brak szczegółowego adresu.

- KR 68.....617 – w raporcie sprawdzenie informacji o osobie jako miejsce stałego pobytu wskazano Polskę, województwo dolnośląskie, powiat Wrocław, Wrocław Fabryczny – obszar miejski – brak szczegółowego adresu.

(akta kontroli str. 205-295)

Zgodnie z art. 27 ust. 2 UoBiA, KGP prowadzi rejestr zawierający dane osobowe osób m.in. posiadających pozwolenie na broń; urzędowe informacje i opinie o tych osobach i podmiotach sporządzone w związku ze sprawami pozwoleń na broń; określenie liczby posiadanych przez te osoby lub podmioty egzemplarzy broni oraz jej rodzaju i cech identyfikacyjnych.

Zgodnie z regulaminem KGP wprowadzonym zarządzeniem nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 kwietnia 2016 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji, KGP realizuje funkcje regulacyjną i standaryzującą (§ 2 ust. 3 pkt 1), koordynującą i wykonawczą, w tym o zasięgu ogólnokrajowym (§ 2 ust. 3 pkt 2), wspierającą, obejmującą działania doradcze i konsultacyjne (§ 2 ust. 3 pkt 3), nadzorczą i kontrolną (§ 2 ust. 3 pkt 4). Zgodnie z § 7 ust. 4 pkt 1 zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji z 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji⁵⁵, dyrektor biura KGP właściwego w sprawach prewencji sprawuje nadzór nad prowadzeniem i funkcjonowaniem rejestru „Broń” w zakresie wprowadzania i usuwania informacji, w tym danych osobowych, z tego rejestru, w tym, nad jakością i aktualnością tych informacji, z wyjątkiem spraw dotyczących ustalania i aktualizacji wartości katalogowych, o których mowa w ust. 3. Natomiast zgodnie z § 6 ust. 8 Decyzji nr 23 Dyrektora Biura Prewencji Komendy Głównej Policji z dnia 29 czerwca 2018 w sprawie szczegółowej struktury organizacyjnej Biura Prewencji Komendy Głównej Policji, podziału zadań między dyrektorem biura a zastępcą dyrektora biura oraz katalogu zadań komórek organizacyjnych, zadania dotyczące merytorycznego nadzoru nad funkcjonowaniem rejestru „BRON” przydzielone zostały do Wydziału Nadzoru nad Specjalistycznymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi. Dyrektor Biura Prewencji wyjaśnił: (...) przyjęty w Biurze Prewencji KGP system nadzoru opiera się na cyklicznie kierowanych do KWP/KSP wystąpieniach zawierających wytyczne, informacje i stanowiska w zakresie wprowadzania i usuwania danych w rejestrze „Broń”. Wybrane zagadnienia dotyczące poprawności rejestrowania i przetwarzania danych są również omawiane na corocznie organizowanych szkoleniach z naczelnikami oraz pracownikami Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP/KSP, a następnie, celem dalszego wykorzystania służbowego, przesyłane są prezentacje z tych szkoleń. Wskazany nadzór jest również realizowany w ramach bieżących czynności służbowych jakimi są a rozpatrywane w WNNSUFO zapytania z sądów, prokuratur lub komorników odnośnie osób posiadających uprawnienie do posiadania broni oraz jej cech identyfikacyjnych. W takich bowiem przypadkach dokonywane są stosowne sprawdzenia w systemie i w razie ujawnienia nieprawidłowości w zakresie jakości rejestrowanych danych polecenia usunięcia nieprawidłowości są zgłaszane bezpośrednio do WPA KWP/KSP za pośrednictwem korespondencji elektronicznej lub telefonicznie. Dodatkowo w terminie późniejszym każdy taki przypadek jest sprawdzany w celu potwierdzenia dokonania odpowiedniej korekty w rejestrze „Broń”.

Jednocześnie prowadzony jest nadzór przez pracowników WNNSUFO, polegający na sprawdzaniu w rejestrze „Broń” rekordów dotyczących osób

⁵⁵ Dz. Urz. KGP poz. 114, ze zm.

posiadających pozwolenia na broń oraz zarejestrowanych egzemplarzy broni. Tym bardziej, że od sierpnia 2021 r. trwają prace modernizacyjne rejestru „Broń” i konieczne jest bieżące weryfikowanie wniosków, uwag, postulatów zgłaszanych przez WPA KWP/KSP, a także sprawdzanie projektowanych przez wykonawcę nowych rozwiązań technologicznych, które mają być wdrożone do tego systemu. Przesłankami stosowania powyższej koncepcji sprawowania nadzoru były i są w szczególności założenia kompleksowego oddziaływania nadzorczego Komendanta Głównego Policji jako organu centralnego, a także przełożonego wszystkich policjantów pełniących służbę w Policji, w tym procedujących sprawy broni, ponieważ prowadzona korespondencja nadzorcza kierowana jest i dociera do podległych jednostek organizacyjnych Policji, drogą służbową. Następny argument stanowi potrzeba ekonomiki działań podejmowanych w Policji, których cel zdefiniowany jako uzyskanie stanu pełnej poprawności danych zgromadzonych w rejestrze „Broń” a tym samym, stanu kompletnego nadzoru merytorycznego nad jego funkcjonowaniem, słusznie nie przesądza jednak o zasadności utworzenia w ramach struktury Biura Prewencji KGP dodatkowej komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za systematyczne i kompleksowe weryfikowanie każdego danych wprowadzanych i przetwarzanych codziennie w rejestrze „Broń”. Tym bardziej, że zgodnie z § 8 ust. 6 wyżej cytowanego Zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji, nadzór nad jakością i aktualnością informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń” oraz nad terminowością wykonywania operacji przetwarzania w komórkach organizacyjnych komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej Policji) oraz komend powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji sprawują kierownicy komórek organizacyjnych komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej Policji) oraz komend powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji właściwych w sprawach pozwoleń na broń. Reasumując, przyjęty system nadzoru przewiduje efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów kadrowo-organizacyjnych Policji w stosunku do przewidzianej, do realizacji kompetencji nadzorczej nad funkcjonowaniem rejestru „Broń”, który wg stanu na dzień 7 stycznia 2025 r. zawierał 569292 rekordy osób i podmiotów uprawnionych do posiadania broni oraz 1330550 rekordów dotyczących zarejestrowanych egzemplarzy broni w tym, w 2021 r. zostało zarejestrowanych 76627 egz., w 2022 r. – 100057 egz., w 2023 r. – 106230 egz. oraz w 2024 r. – 118107 egz. Podkreślić bowiem należy, że niezależnie od wskazanego nadzoru, WNN-SUFO realizuje jeszcze szereg innych zadań wynikających m.in. z zakresu problematyki broni i amunicji, ochrony osób i mienia i tzw. obrotu specjalnego. W tym miejscu należy również dodać, że rejestr „Broń” użytkowany obecnie przez Policję został zbudowany ponad 20 lat temu. Od tego czasu był on kilkakrotnie modernizowany i dostosowywany do nowych wymagań wynikających w szczególności ze zmieniających się przepisów prawa. Jednakże wciąż jest oparty o przestarzałą już technologię Oracle Forms, która nie jest rozwijana przez producenta. W tym stanie rzeczy, przy jednoczesnym uwzględnieniu że ww. system produkcyjnie nie posiada funkcji statystycznych, gdyż powstał w celu zapewnienia wsparcia technologicznego policjantów procedujących sprawy broni, raporty statystyczne z danych z lat ubiegłych, generowane z tego systemu mogą być obciążone ww. okolicznościami obniżającymi ich wiarygodność. Ten stan rzeczy w pełni uzasadniał podjęcie kolejnych działań modernizacyjnych rejestru „Broń”. Niemniej jednak, z uwagi na nasilone od 2014 r. analizy pod kątem umiejscowienia planowanego do wdrożenia Systemu Rejestracji Broni (SRB) – do czego była zobowiązana Polska przepisami unijnymi, wprowadzonego ustawą z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami

wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 1743), w tym poprzez jego utworzenie w oparciu o strukturę funkcjonującego w tamtym czasie modułu KSIP pn. „Broń i Licencje”, nie przeprowadzono modernizacji rejestru „Broń” w ww. okresie. Natomiast po wejściu w życie ww. ustawy obrotowej i uregulowaniu SRB przepisami tej ustawy jako system funkcjonujący w MSWiA i administrowany przez ten resort, Biuro Prewencji KGP zainicjowało modernizację rejestru „Broń” w celu dostosowania go do wymiany danych z nowopowstałym Systemem Rejestracji Broni, poprawy jego funkcjonalności, przeniesienia na nowszą technologię oraz modyfikacji obszaru analitycznego umożliwiającego tworzenie statystyk z całego zakresu informacyjnego modułu. Obecnie trwają prace modyfikacyjne i konsultacje z Wykonawcą odnośnie sposobu realizacji zgłoszonych uwag i propozycji rozwiązań. (...) Ponadto, w zakresie stwierdzonych, w ramach oględzin systemu informatycznego KSIP zawierającego rejestr „Broń”, wzajemnie wykluczających się danych o prawie do noszenia broni uprzejmie objaśniam zaistniałą sytuację. Po uprawomocnieniu się decyzji administracyjnej w sprawie wydanego pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich właściwy organ wprowadza dane tej decyzji do odpowiednio, dedykowanej temu „formatyki” w rejestrze „Broń”. Nadmienić należy, że przedmiotowy formularz zawiera zarówno pola wymagające obligatoryjnego wypełnienia, jak też takie które użytkownik odznacza fakultatywnie. „Checkbox” służący do rejestracji prawa do noszenia broni o nazwie „Bez prawa noszenia” nie jest wartością do wypełnienia obligatoryjnego. Jest to zasadne z uwagi na fakt, że nosić broń w rozumieniu ustawy o broni i amunicji, które to noszenie polega na przemieszczaniu się z bronią w miejscach publicznych z wprowadzonym nabojem do komory naboջowej, mogą jedynie osoby posiadające pozwolenie na broń do ochrony osobistej. Jednocześnie w związku z faktem, że osoby posiadające pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich nie otrzymały tego pozwolenia i prawa do posiadania tej broni w celu ochrony osobistej brak jest przesłanek (co do zasady, bowiem każda sprawa jest indywidualna) do wydawania tym posiadaczom zgody na noszenie tej broni. Zaznaczyć jednocześnie należy, że każdy posiadacz broni może się z nią przemieszczać, jeżeli jest ona w stanie rozładowanym, kiedy np. udaje się na strzelnicę, celem doskonalenia techniki strzeleckiej. W świetle powyższego, tj. fakultatywności wypełniania wymienionego „checkbox'u” oraz wykazywanego we wcześniejszej części pisma, „wspierającego”, a nie statystycznego charakteru rejestru „Broń” funkcjonariusze Policji, dokonujący rejestracji osób posiadających pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich, posiadając ww. wiedzę o specyfice noszenia broni, nie zawsze dokonywali stosownego zaznaczenia. Zatem w przypadku niezaznaczenia przedmiotowego „checkbox'u”, w dossier osoby przy sekcji dotyczącej decyzji widnieje informacja - „Prawo do noszenia: TAK” i odwrotnie, po zaznaczeniu ww. „checkbox'u” użytkownik widzi informację „Prawo do noszenia: NIE”, co może być mylące. Natomiast, po przejściu z poziomu dossier osoby, do zakładki z decyzjami i wygenerowaniu konkretnej decyzji administracyjnej, uzyskana zostanie odpowiednio informacja: „Bez prawa noszenia TAK” w przypadku niezaznaczenia ww. pola i „Bez prawa noszenia NIE” w przypadku jej zaznaczenia. Wartości „TAK” i „NIE” są bowiem powiązane systemowo z ww. polami: „Prawo noszenia” i „Bez prawa noszenia”. Nadmieniam, że policjanci dokonujący wszelkich sprawdzeń w rejestrze „Broń”, jak również w rejestrach powiązanych dokonują wydruków z poziomu dossier osoby a nie wygenerowanej decyzji. Podkreślić przy tym należy, że pomimo wykazywanej niedoskonałości rejestru „Broń” w powyższym zakresie, informacje zawarte

w tym systemie są dla jego użytkowników zrozumiałe. Natomiast, mając na uwadze wartość dodaną, wynikającą ze spostrzeżeń prowadzonej kontroli NIK w ww. zakresie, za wskazane uznaje się wdrożenie odpowiednich kroków naprawczych w zakresie ww. „checkbox'u” w ramach prowadzonych obecnie prac modernizacyjnych rejestru „Broń”.

Jak wynika z wyjaśnień, nieprawidłowości stwierdzone w trakcie oględzin zostały w trakcie kontroli wyeliminowane.

(akta kontroli str. 824-868)

Wyjaśnienia Zastępcy KGP były tożsame z wyjaśnieniami Dyrektora Biura Prewencji.

(akta kontroli str. 869-1050)

NIK zauważa, że kompletność i jakość wprowadzanych danych do systemów informatycznych Policji może mieć swoje konsekwencje dla bieżących zadań realizowanych przez poszczególne WPA KWP(KSP) czy bezpieczeństwo w trakcie sprawdzeń, interwencji realizowanych przez policjantów w bieżącej pracy, a także może wpływać na prawidłowe ich wykorzystanie np. w ramach sprawdzeń dokonywanych w toku postępowań karnych prowadzonych przez upoważnione organy. Dodatkowo wg NIK, niekompletne i błędne dane w rejestrze BRON mogą mieć duży wpływ na jakość realizowanego projektu polegającego na integracji tego rejestru z SRB.

2. W KGP nie sprawowano właściwego nadzoru nad weryfikacją zawartych w systemie KSIP informacji w zakresie cofniętych pozwoleń na broń, w tym do celów kolekcjonerskich pod kątem konieczności ewentualnego usunięcia tych informacji, w tym danych osobowych z tego systemu.

W trakcie oględzin systemu KSIP ustalono, że umożliwiał wygenerowanie raportu sporządzonego wg kryterium cofniętych pozwoleń na broń, w tym do celów kolekcjonerskich. Wygenerowano taki raport dla województwa świętokrzyskiego. Stwierdzono, że w systemie znajdowały się dane zawierające 1628 rekordów dotyczących osób, którym cofnięto pozwolenia na broń w tym do celów kolekcjonerskich.

Zgodnie z § 110 ust. 2 zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji, do weryfikacji i usuwania informacji, w tym danych osobowych, z rejestru „Broń” przepisy § 105 i 106 stosuje się odpowiednio, z tym, że informacje, w tym dane osobowe, z rejestru „Broń” usuwa się również w odniesieniu do danych osobowych osób posiadających pozwolenie na broń, dopuszczonych do posiadania broni, posiadających legitymację osoby dopuszczonej do posiadania broni lub posiadających kartę rejestracyjną broni niezwłocznie, w przypadku uzyskania przez komórkę organizacyjną komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwą w sprawach wydawania pozwoleń na broń informacji o doręczeniu osobie, której dane osobowe są przetwarzane w rejestrze „Broń”, ostatecznej decyzji administracyjnej lub prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego, na mocy których odpowiednio cofnięto pozwolenie na broń, dopuszczenie do posiadania broni lub unieważniono kartę rejestracyjną broni. Stosownie do § 111 ust. 1 wskazanego wyżej zarządzenia, usunięcia informacji, w tym danych osobowych, z KSIP dokonuje komisja wyznaczona na zasadach określonych w ust. 2-5 (...). W ust. 5 pkt 2 wskazano, że w zakresie administrowania oraz nadzoru, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 2-4 oraz § 7 ust. 4-6 do wyznaczania komisji do usunięcia informacji, w tym danych osobowych, z KSIP upoważnia się dyrektora biura KGP właściwego w sprawach prewencji – w odniesieniu do wszystkich informacji, w tym danych osobowych, przetwarzanych w rejestrze „Broń” oraz w rejestrze wykroczeń.

(akta kontroli str. 205-295)

Jak wyjaśnił Dyrektor Biura Prewencji, w związku z wejściem w życie Zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (Dz. Urz. KPP z 2019 r., poz. 114), utraciła moc decyzja nr 460 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 listopada 2014 r. w sprawie prowadzenia rejestru „Broń”, a przepisy cyt. zarządzenia objęły swoimi uregulowaniami rejestr „Broń”. Tym samym powstał obowiązek wynikający z § 110 ust. 2 ww. zarządzenia do zweryfikowania wszystkich danych wprowadzonych do rejestru „Broń”, w ww. zakresie, od początku funkcjonowania tego zbioru. W tym stanie rzeczy podkreślić należy, że niezależnie od zakresu ww. obowiązku został on przyjęty do realizacji i dane w powyższym zakresie są usuwane. Niemniej jednak zaznaczyć również należy, że na podstawie wygenerowanego raportu, sporządzonego wg kryterium cofniętych pozwoleń na broń dla województwa świętokrzyskiego w ilości 1628 rekordów nie można jednoznacznie stwierdzić, że wszystkie te rekordy kwalifikują się do usunięcia, ponieważ mogą one dotyczyć decyzji, które nie są jeszcze ostateczne, a orzeczenia sądów administracyjnych na podstawie których cofnięto pozwolenia nie stały się jeszcze prawomocne. Dodatkowo usunięcie danych z systemu nie musi nastąpić w przypadku gdy decyzja cofająca została wydana na jeden cel posiadania broni, a inne zostały utrzymane w mocy. Inną sytuacją uzasadniającą dalsze pozostawienie rekordu dotyczącego danej osoby, której cofnięto pozwolenie na broń w rejestrze „Broń” jest zabezpieczenie broni tej osoby w depozycie Policji do czasu rozdysponowania jej przez stronę. Podsumowując przekazane stanowisko uprzejmie informuję że w związku z ujawnionymi nieprawidłowościami w zapisach w rejestrze „Broń”, stwierdzonymi w ramach oględzin systemu przeprowadzonych w trakcie trwającej kontroli NIK, w dniu dzisiejszym za pismem ES-116/25/MK wystąpiłem do Komendantów Wojewódzkich/Stołecznej Policji o wzmoczenie nadzoru nad jakością i aktualnością informacji przetwarzanych w rejestrze „Broń” oraz nad terminowością wykonywania operacji przetwarzania danych w komórkach organizacyjnych komend wojewódzkich/Stołecznej Policji oraz w komendach powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji właściwych w sprawach pozwoleń na broń. W przedmiotowym piśmie zwróciłem się również do Państwa Komendantów o dokonanie analizy danych wprowadzonych do rejestru „Broń” oraz ewentualną ich korektę lub usunięcie, a także przesłanie szczegółowej informacji o wynikach przeprowadzonej weryfikacji w terminie do 31 marca 2025 r.

(akta kontroli str. 824-868)

Wyjaśnienia Zastępcy KGP były tożsame ze stanowiskiem Dyrektora Biura Prewencji.

akta kontroli str. 869-1050)

W związku z treścią złożonych wyjaśnień NIK zauważa, że nie przesądza czy każdy z 1628 rekordów, zawierających dane dotyczące osób, którym cofnięto pozwolenie na broń, wygenerowanych dla województwa świętokrzyskiego powinien być usunięty a jedynie, że należało je zweryfikować pod tym kątem. Dodatkowo, wskazane w protokole oględzin niezwerfikowane rekordy dotyczyły jedynie województwa świętokrzyskiego, a w skali całego kraju liczba ta mogła być wielokrotnie większa.

OCENA CZĄSTKOWA

W KGP zapewniono właściwe warunki organizacyjne do realizacji zadań związanych z nadzorem nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich. Realizacja zadań wynikających z UoBiA została przypisana konkretnym komórkom organizacyjnym a ich obsada kadrowa była analizowana i w miarę możliwości zwiększana. Zakresy obowiązków pracowników realizujących

te zadania były wystarczające i prawidłowo opisane w kartach opisu stanowisk. Sposób realizacji zadań wynikających z UoBiA wynikał z przygotowywanych opracowań, interpretacji przepisów, odpowiedzi na wątpliwości jednostek podległych czy wyjaśnienia problemów wynikających z bieżącej realizacji zadań związanych z pozwoleniami na broń, w tym do celów kolekcjonerskich. Funkcjonujące w Komendzie systemy informatyczne nie pozwalały na ustalenie kompletnych i rzetelnych informacji dotyczących osób posiadających broń do celów kolekcjonerskich. Sprawowany nadzór nad kompletnością, aktualnością i jakością wprowadzanych do rejestru BRON w systemie KSIP danych o posiadaczach broni do celów kolekcjonerskich przez KWP(KSP) był niewystarczający. W Komendzie podejmowano działania analityczne i organizacyjne zmierzające do prawnego uporządkowania kwestii broni czarnoprochowej.

OBSZAR

2. Wykonywanie obowiązków związanych z pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich

Opis stanu faktycznego

1. Komendant Główny Policji nie posiadał pełnej wiedzy ilu osobom właściwe organy policji wydawały pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich oraz jakiego rodzaju i jakiej liczby egzemplarzy broni dotyczyły te pozwolenia. Ze względu na fakt, że w rejestrze BRON brak było funkcji statystycznych, Komendant Główny Policji nie mógł zyskiwać danych we własnym zakresie. Pismem z 17 grudnia 2014 r.⁵⁶ Zastępca Dyrektora Biura Prewencji i Ruchu Drogowego polecił opracowywanie corocznej informacji statystycznej w zakresie wydawanych pozwoleń na broń na podstawie danych przekazywanych przez KWP(KSP). Dane statystyczne sporządzane były za rok poprzedni i należało je podzielić na pozwolenia na broń wydane osobom fizycznym (z podziałem wg celu), oraz podmiotom (z podziałem na kategorie wg art. 29 ust. 1 UoBiA), uwzględniając liczbę egzemplarzy broni określonych w decyzjach przyznających prawo do broni oraz liczbę jednostek broni faktycznie zarejestrowanych. W informacjach należało także przekazywać liczbę wydanych kart rejestracyjnych broni oraz osób, które uzyskały dopuszczenie do posiadania broni z podziałem na poszczególne cele. Pismem z dnia 23 grudnia 2014 r.⁵⁷ doprecyzowano, że w tabelach nie należy uwzględniać osób i podmiotów, którym organ cofnął pozwolenie na broń. Kolejną zmianą było przekazywanie wyłącznie danych dotyczących liczby osób, którym wydano dopuszczenie do posiadania broni według stanu na dzień 31 grudnia danego roku (po zmianie zasad wydawania dopuszczenia do posiadania broni wynikającą z przepisów⁵⁸). Komendanci wojewódzcy (Komendant Stołeczny) Policji wypełniali to polecenie i co roku przedstawiali wymagane dane statystyczne zgodnie z wymaganiami. Na podstawie otrzymanych informacji, KGP sporządzał roczne informacje statystyczne, przekazywał je do poszczególnych KWP(KSP) i umieszczał na stronach internetowych Policji. W latach objętych kontrolą do KWP (KSP) przekazano pisma z dnia 14 lutego 2022 r., 10 lutego 2023 r. oraz 14 lutego 2024 r., dotyczących statystyk wydawanych pozwoleń na broń, w których stwierdzono, że w celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad posiadaniem broni i amunicji, organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń powinny:

- przeprowadzać systematyczne czynności kontrolne osób i podmiotów legitymujących się pozwoleniem na broń, zgodnie z uprawnieniem organu wynikającym z art. 27 ust. 1 UoBiA,
- zapewnić bieżące monitorowanie, zgodnie z § 8 ust. 6 zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego

⁵⁶ Pismo z Biura Prewencji i Ruchu Drogowego znak ES-4441/14/MB z 17 grudnia 2014 r.

⁵⁷ Pismo z Biura Prewencji i Ruchu Drogowego znak ES-4494/14/MB z 23 grudnia 2014 r.

⁵⁸ Pismo z Biura znak ES-2496/16/MB z 9 grudnia 2016 r.

Systemu Informacyjnego Policji jakości i aktualności informacji gromadzonych w rejestrze BRON oraz terminowość ich przetwarzania. Wraz z powyższymi pismami nie przekazywano szczegółowej instrukcji dotyczącej realizacji ww. wniosków. Zastępca Komendanta Głównego wyjaśnił, że Biuro Prewencji KGP cyklicznie kieruje do KWP/KSP wystąpienia, zawierające wytyczne, wskazówki i instrukcje w zakresie ich realizacji. Wybrane zagadnienia, w wyżej wymienionym obszarze, są również omawiane na corocznie organizowanych szkoleniach z naczelnikami oraz pracownikami Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP/KSP, a następnie, celem dalszego wykorzystania służbowego, przesyłane są prezentacje z tych szkoleń (np. prezentacja ze szkolenia, które odbyło się w 2024 r. przygotowana przez ekspertów Centralnego Laboratorium Kryminalistyki Policji pn. Rodzaje i typy strzeleckiej broni palnej, cele wydawania pozwoleń w odniesieniu do wartości słownikowych funkcjonujących w Aplikacji KSIP). W odniesieniu do rejestru „Broń”, w przypadku pojawiających się po stronie użytkownika końcowego z WPA KWP/KSP wątpliwości w zakresie wprowadzania danych, pracownicy SUFO na bieżąco udzielali wskazówek w trakcie rozmów telefonicznych oraz przesyłanej korespondencji elektronicznej. Nadmienić również należy, że rejestr „Broń” funkcjonujący w KSIP to program stworzony przez firmę Oracle, której pracownicy opracowali instrukcję użytkownika pn. Moduł Broń i Licencje. Przedmiotowy dokument był również wielokrotnie modyfikowany i przekazywany do KWP/KSP w korespondencji Biura Prewencji KGP. Ponadto został on zamieszczony w Bezpiecznym Trybie Uwierzytelniania Użytkowników będącym systemem umożliwiającym bezpieczny dostęp do części jawnej centralnych systemów teleinformatycznych Policji w zakładce Centrum Dystrybucji Oprogramowania. Jest to materiał instruktażowy dostępny dla użytkowników, którzy w razie wątpliwości mogą z niego korzystać co oznacza, że każdy użytkownik na każdym etapie użytkowania rejestru „Broń” ma zapewnione wsparcie umożliwiające mu prawidłowe rejestrowanie i aktualizowanie danych gromadzonych w rejestrze „Broń”. Zatem nadzór w tym zakresie jest sprawowany w sposób ciągły i na bieżąco.

(akta kontroli str. 869-1050, 1051-1060, 1061-1114)

Jak wynikało z przekazanych przez KGP na potrzeby kontroli danych statystycznych, liczba pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich kształtowała się następująco:

- wg stanu na 31 grudnia 2021 r. liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń palną do celów kolekcjonerskich wynosiła 39 529, w ciągu całego 2021 r. wydano 9233 pozwolenia, a liczba egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich wynosiła 132 982 sztuki;
- na 31 grudnia 2022 r. liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń palną do celów kolekcjonerskich wynosiła 59 240 (wzrost o 49,86% w stosunku do roku poprzedniego), w ciągu całego 2022 r. wydano 19 862 pozwolenia (wzrost o 115,12%) a liczba egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich wynosiła 176 836 sztuk (wzrost o 32,98%);
- na 31 grudnia 2023 r. liczba osób którym wydano pozwolenie na broń palną do celów kolekcjonerskich wynosiła 76 249 (wzrost o 28,71% w porównaniu do roku poprzedniego), w ciągu całego 2023 r. wydano 17 019 pozwoleń (spadek o 14,31%) a liczba egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich wynosiła 213 641 sztuk (wzrost o 20,81%);

Na dzień 30 listopada 2024 r. liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń palną do celów kolekcjonerskich wynosiła 91 855 (wzrost o 20,47% do roku poprzedniego, pomimo że dane za 2024 r. dotyczyły 11 miesięcy), do 30 listopada 2024 r. wydano

15 536 pozwoleń (spadek o 8,71%), a liczba egzemplarzy broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich wynosiła 240 317 sztuk (wzrost o 12,48% pomimo danych za 11 miesięcy 2024 r.). Zsumowane dane różniły się w stosunku do tych podanych na koniec roku następnego. Zastępca Komendanta wyjaśnił, że (...) w zestawieniu pn. Liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń w danym roku *uwzględniane są dane dotyczące liczby tylko wydanych pozwoleń w danym roku. W związku z powyższym w zestawieniu pn. Liczba osób, którym wydano pozwolenie na broń stan na 31 grudnia danego roku uwzględniane są uaktualnione dane osób posiadających „aktywne” pozwolenie na broń, według stanu na dzień 31 grudnia minionego roku, a więc liczba ta uwzględnia poza pozwoleniami wydanymi do dnia 31 grudnia roku poprzedniego również fakt wydania decyzji cofających pozwolenia, decyzji wygasłych z mocy prawa, spraw posiadacza broni „przekazanych” do Żandarmerii Wojskowej w przypadku, kiedy osoba posiadająca broń została powołana do zawodowej służby wojskowej albo odwrotnie, kiedy żołnierz posiadacz broni przeszedł do rezerwy. Różnica liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń stan na 31 grudnia z danego roku i liczby tych samych osób wg stanu na dzień 31 grudnia roku ubiegłego, nie będzie równa liczbie osób, którym wydano pozwolenie na broń „w danym roku”, tj. w ciągu roku*

(akta kontroli str. 191-204, 1115-1117)

Przedstawione w zestawieniach dane nie były jednak w pełni rzetelne, ponieważ nie uwzględniono w nich danych ze wszystkich KPP/KMP o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości.*

(akta kontroli str. 869-1050, 1042-1043, 1115-1117)

KGP nie posiadał rzetelnych informacji zbiorczych na temat liczby broni wg jej rodzaju, na którą wydano pozwolenia, a także o liczbie osób, którym wydano pozwolenia na broń palną do celów kolekcjonerskich nieposiadających obywatelstwa polskiego. Zastępca Komendanta wyjaśnił (...) *rejestr „Broń” stworzony został do celów podmiotowych, np. czy określona osoba posiada broń, jaki model typ oraz ile egzemplarzy, a także mając numer broni pozwala na ustalenie do kogo należy. Te funkcje realizowane są prawidłowo. Nie realizuje on natomiast właściwie - z opisanych powyżej względów - funkcji statystycznych oraz nie daje gwarancji, że wygenerowane dane będą rzetelne. Tym samym, wygenerowane dane, w czasie oględzin rejestru „Broń”, należałoby zweryfikować z aktami posiadaczy tej broni. Podkreślić należy, że gdyby rejestr „Broń” funkcjonował prawidłowo w obszarze statystycznym nie podjęto by decyzji o manualnym zbieraniu danych (pismo nr ES- 4441/14/MB), dotyczącym posiadaczy pozwoleń na broń, które można by było uzyskać z ww. systemu. Sytuacja ta nie uległa poprawie do 2021 r. skutkując wydaniem Decyzji nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia zestawień sprawozdawczych gromadzonych poza Systemem Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji dalej decyzja nr 3 KGP) Reasumując w zestawieniach statystycznych, które KWP/KSP corocznie przekazują do Biura Prewencji KGP uwzględniane są jedynie dane ogólne dotyczące liczby osób, którym wydano pozwolenie na broń bez podziału na posiadane obywatelstwo, co uniemożliwia przekazanie informacji dotyczącej obywatelstwa posiadaczy pozwoleń na broń innego niż polskie. Odnośnie braku danych dotyczących rodzajów broni, Komendant wyjaśnił że, z powyższych też względów, dotyczących funkcjonowania rejestru „Broń” nie przekazano danych w zakresie rodzaju broni, którą zarejestrowano na podstawie wydanych pozwoleń. Mając przy tym na uwadze potrzebę ograniczania informacji statystycznych pozyskiwanych z KWP/KSP oraz KPP/KMP/KRP wyżej cytowaną decyzją nr 3 Komendanta Głównego Policji nie wydano dyspozycji o pozyskiwaniu informacji dotyczących rodzajów broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń.*

(akta kontroli str. 1118, 1119)

Zastępca Komendanta dodał, że Mając na uwadze treść powyższego pytania, nie wydaje się uzasadnione twierdzenie, że KGP nie posiada wiarygodnych danych dotyczących rodzaju, liczby i osób z pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich. O braku wiarygodności można byłoby bowiem mówić w sytuacji przekazania danych, których wiarygodność bezsprzecznie podważono. Tymczasem udzielono informacji, że rejestr „Broń” nie posiada funkcjonalności statystycznych, zatem wygenerowanie danych, w sposób nieprzewidziany systemowo dla tego rejestru, w konfiguracji osoba-posiadacz broni kolekcjonerskiej/rodzaj zarejestrowanej przez nią broni/obywatelstwo ww. osoby mogą być nierzetelne. Na etapie projektowania ww. rejestru nie przyjęto bowiem do realizacji, a następnie nie wdrożono funkcji statystycznych, m.in. w ww. oczekiwanym przez kontrolujących zakresie. Powyższe spowodowane było innymi niż statystyczne oczekiwaniami co do zakresu funkcjonowania tego rejestru, którego przeznaczeniem jest wspieranie pracy pracowników Wydziałów Postępowań Administracyjnych KWP/KSP (dalej WPA KWP/KSP), w szczególności elektroniczne, a nie papierowe dokumentowanie przebiegu postępowania administracyjnego. Niemniej jednak, pomimo braku możliwości wygenerowania danych statystycznych o osobach - posiadaczach broni kolekcjonerskiej, rodzaju zarejestrowanej przez nich broni oraz ich obywatelstwie dane takie znajdują się w rejestrze „Broń” i w przypadku konkretnej sprawy jest możliwość dokonania (z poziomu KGP) sprawdzenia w tym zakresie i przedstawienia konkretnej informacji. Ponadto, dane te można, w każdym przypadku, weryfikować we właściwym miejscowo WPA KWP/KSP, które posiadają akta danego posiadacza broni. Dane statystyczne w zakresie rodzaju broni, którą zarejestrowano na podstawie wydanych pozwoleń na broń uzyskanych przez kolekcjonerów oraz w zakresie posiadanego przez nich obywatelstwa nie podlegają analizom w kontekście identyfikowania zagrożeń wynikających z ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (ustawa o broni i amunicji). Ustawa o broni i amunicji w art. 10 ust. 4 pkt 7 wskazuje do posiadania jakich rodzajów broni uprawnia pozwolenie do celów kolekcjonerskich. Zatem do tego celu nie zostanie zarejestrowana broń inna niż wymieniona w tym przepisie. Ponadto dopuszczenie przez ustawodawcę do posiadania określonych w cyt. przepisie rodzajów broni (mocą ustawy), wydaje się być gwarantem bezpieczeństwa, a nie źródłem zagrożeń. W dalszej kolejności wskazać należy, że prowadzenie przez Policję analiz posiadaczy broni i zarejestrowanej przez nich broni w kontekście posiadanego obywatelstwa, mogłoby być oceniane jako symptom dyskryminacji ze względu na pochodzenie. W związku z powyższym, brak możliwości wygenerowania z rejestru „Broń” danych statystycznych w zakresie określonym przez kontrolujących nie ogranicza działań KGP w zakresie sprawowanego nadzoru.

(akta kontroli str. 191-204)

NIK zauważa, że w KGP znany był problem dotyczący braku możliwości uzyskania danych statystycznych dotyczących zagadnień związanych z wydawanymi pozwoleniami na broń w tym do celów kolekcjonerskich. W piśmie z 17 grudnia 2014 r. przekazanym do KWP(KSP) w sprawie uzyskiwania danych statystycznych jako argument podano zainteresowanie tą problematyką ze strony różnych organizacji, instytucji państwowych a także organów Unii Europejskiej. Posiadanie pełnych i rzetelnych danych bez wątpienia mogło by się przyczynić do zwiększenia nadzoru nad osobami posiadającymi takie pozwolenia.

2. W KGP nie wprowadzono mechanizmów nadzoru nad osobami posiadającymi pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich. Nadzór polegał głównie na przekazywaniu do jednostek podległych wytycznych, interpretacji przepisów,

informacji o zmianach w przepisach prawnych, identyfikowaniu ewentualnych zagrożeń i reagowaniu na nie, prowadzeniu szkoleń przez SUFO oraz prowadzeniu postępowań w II instancji w sytuacjach zaskarżenia rozstrzygnięć wydawanych przez KWP(KSP) w sprawach związanych z wydawaniem pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. Zastępca KGP wyjaśnił: (...) do właściwości Komendy Głównej Policji należy rozpatrywanie środków zaskarżenia od decyzji wydanych w I instancji przez komendantów wojewódzkich/Stołecznego Policji. W toku prowadzonego postępowania dokonuje się oceny prawidłowości przeprowadzenia postępowania administracyjnego przez organ I instancji, pod względem proceduralnym, jak i merytorycznym, tj. zasadności wydanego rozstrzygnięcia w sprawie w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. Wydział Postępowań Administracyjnych Biura Prewencji KGP przeprowadził 641 postępowań i kontroli akt. Natomiast wg stanu na dzień 10 grudnia 2024 r. odnotowano już 661 ww. postępowań i kontroli. Strona niezadowolona z rozstrzygnięcia wydanego przez organ II instancji może zaskarżyć je do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, a od tego orzeczenia złożyć skargę do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Jak z powyższego wynika, prawidłowość działania organów Policji obydwu instancji podlega kontroli sądowo-administracyjnej. Dodać także należy, że orzecznictwo sądów administracyjnych wyznacza kierunek postępowania w prowadzonych postępowaniach administracyjnych. Zauważyć należy, że w ramach realizowanych zadań nadzorczych Wydział Postępowań Administracyjnych Biura Prewencji KGP informuje organy Policji I instancji o kierunkach i tendencjach tego orzecznictwa, przesyłając w sprawach niestandardowych, orzeczenia sądów administracyjnych (np. pismo nr EA-k-106/19, nr EA-K-88/2023, nr EA-k-15/2025). Biuro Prewencji KGP, w ramach realizowanych zadań związanych z nadzorem nad dostępem do broni, dokonuje również doraźnie analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach postępowań administracyjnych w sprawach broni, w związku z wpływem skargi lub zaistnieniem zdarzeń z użyciem broni, spowodowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń wydanych we wszystkich celach, w tym również w celu kolekcjonerskim. Podkreślić należy, że przekazane we wcześniejszej korespondencji pisma zawierające wytyczne, wskazówki, stanowiska dotyczące pozwoleń na broń wydawanych we wszystkich celach stanowią również wytyczne dotyczące broni wydanej w celu kolekcjonerskim, będąc tym samym aktami nadzoru nad tą bronią i tak np. pismo nr ES-138/2023/RS, dotyczące egzaminów na broń wydawanych we wszystkich celach analogicznie pismo nr ES-6126/5911/22/AM dotyczące przechowywania broni wydawanej we wszystkich celach, czy też pismo nr ES-40/23/5487/22/AM, dotyczące możliwości sprzedaży przez muzea broni stanowiącej eksponaty muzealne osobom posiadającym pozwolenie na broń wydane we wszystkich celach, jak również pismo nr ES-4474/3796/22/BB, w sprawie uznawania orzeczeń lekarskich lub psychologicznych wydawanych dla osób ubiegających się lub posiadających pozwolenie na broń wydawane we wszystkich celach, a także pismo nr ES-2489/2023/BB, w sprawie nowelizacji przepisów UoBiA (...). Reasumując, w ramach wprowadzenia mechanizmów nadzoru nad osobami posiadającymi pozwolenie na broń wydane we wszystkich celach, w tym w celu kolekcjonerskim zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP z dnia 17 grudnia 2014 r. nr ES-4441/14/MB, komendanci wojewódzcy/Stołeczny Policji zostali zobligowani do przesyłania corocznie, w terminie do dnia 31 stycznia, szczegółowych danych obejmujących liczbę osób i podmiotów posiadających pozwolenie na broń, jak i liczbę zarejestrowanych jednostek broni, a także liczbę osób legitymujących się dopuszczeniem do posiadania broni, kartą rejestracyjną broni pneumatycznej oraz kartą rejestracyjną broni pozbawionej cech użytkowych, które

to następnie zostało zastąpione wyżej cytowaną Decyzją nr 3 Komendanta Głównego Policji.

(akta kontroli str. 129-184, 869-1050)

3. W KGP identyfikowano zagrożenia wynikające z realizacji zadań dotyczących osób posiadających pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich i w miarę możliwości reagowano na nie. Takimi zagrożeniami były m.in. braki kadrowe w WPA KWP(KSP), błędy w funkcjonowaniu rejestru BRON i problem z dostosowaniem go do SRB czy nieuporządkowany status broni czarnoprochowej, z użyciem której dochodziło do coraz większej liczby przestępstw. W sytuacji docierających do KGP informacji o wskazanych zagrożeniach KGP zlecał przeprowadzenie analizy takich przypadków i rozwiązanie problemów.

(akta kontroli str. 373-395, 757-774, 1147-1184)

4. Komendant Główny Policji nie posiadał pełnych informacji czy broń posiadana przez osoby do celów kolekcjonerskich była używana do innych celów. Dane dotyczące przypadków użycia broni zbierane były ogólnie i dotyczyły przestępstw z użyciem broni palnej i broni wskazanej w art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4 UoBiA. Dane uzyskiwane były z podległych jednostek na podstawie zarządzenia nr 37 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie metod i form prowadzenia sprawozdawczości w Policji⁵⁹. Jak wynikało z danych sprawozdawczych, na koniec 2021 r. stwierdzono 682 przestępstwa z użyciem broni palnej (zabójstwa i usiłowanie zabójstwa 27 przypadków, uszczerbek na zdrowiu – 10, udział w bójce lub pobiciu – pięć, zgwałcenia – nie stwierdzono i przestępstwa rozbójnicze 50 przypadków). W kolejnych latach struktura stwierdzonych przestępstw kształtowała się odpowiednio: na koniec 2022 r. – 548 (20, pięć, trzy, zero i 48), na koniec 2023 r. – 603 (21, dziewięć, siedem, zero i 39) i na 30 listopada 2024 r. 557 (23, trzy, dwa, jeden i 16). Znacznie więcej stwierdzono przypadków przestępstw z użyciem broni wskazanej w art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4 UoBiA (noże, nunczaka, kastety, kije bejsbolowe, paralizatory, ręczne miotacze gazu). Ich liczba kształtowała się odpowiednio: na koniec 2021 r. - 3003 przestępstwa (366, 633, 115, sześć i 505), na koniec 2022 r. – 2675 przestępstw (262, 592, 149, 14 i 470), na koniec 2023 r. – 2598 przestępstw (305, 560, 123, pięć i 460) i na 30 listopada 2024 r. 2190 (241, 536, 102, dziewięć i 365). Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w zbiorze „FAKT” w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji wprowadzane są rejestracje dotyczące przestępstw, które zawierają m.in. informacje o:

- ujawnionym lub zgłoszonym przestępstwie, obejmujące szczegółowy słowny opis przestępstwa, w tym informacje o sposobie i metodach jego popełnienia oraz działania sprawcy czynu, w tym najbardziej charakterystycznych modus operandi uzyskanych zarówno w chwili zgłoszenia przestępstwa, a następnie w toku prowadzonego postępowania przygotowawczego lub przy jego zakończeniu;

- rzeczach:

- a) służących lub przeznaczonych do popełnienia przestępstwa,
- b) na których zachowały się ślady przestępstwa,
- c) pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, w tym mogących podlegać przepadkowi,
- d) mogących stanowić środek dowodowy do wykrycia sprawcy przestępstwa lub ustalenia przyczyn i okoliczności przestępstwa, albo których posiadanie jest zabronione,
- e) niepodlegających odrębnej rejestracji w celu poszukiwania tych rzeczy z uwagi na brak numerów lub cech umożliwiających ich jednoznaczną identyfikację, albo których nie można zidentyfikować.

⁵⁹ Dz. Urz. KGP poz. 67, ze zm.

Należy podkreślić, że katalog modus operandi jest słownikiem posiadającym określone wartości, które mogą nie być wystarczające dla wszystkich przestępstw wprowadzanych do KSIP. Z tego powodu podczas rejestracji przestępstwa użytkownik KSIP ma obowiązek wprowadzenia opisu przestępstwa, w którym może np. opisać użycie do popełnienia danego przestępstwa broni do celów kolekcjonerskich, broni przerobionej lub broni palnej drukowanej w technologii 3D. Pole opisowe jest polem tekstowym. Użytkownik KSIP posiada także możliwość wprowadzenia „Informacji o rzeczach” w dedykowanej zakładce, gdzie dodatkowo może opisać przedmioty, które nie posiadają numerów jednoznacznie identyfikujących. W związku z powyższym należy stwierdzić, że Policja posiada informacje o broni użytej do popełnienia przestępstwa, jednak są one dostępne jako wynik typowania. W ramach procesu typowania użytkownik musi zapoznać się z opisami przestępstw i zweryfikować zarejestrowane rzeczy, co wyklucza możliwość uzyskania przedmiotowych danych tylko za pomocą dedykowanego raportu.

(akta kontroli str. 1120, 1636-1637)

5. KGP w ramach nadzoru nad realizacją wymogów zawartych w UoBiA wydawała wytyczne, sugestie, polecenia dotyczące realizacji poszczególnych przepisów UoBiA. Nadzór realizowany był w formie udzielania odpowiedzi oraz przekazywanie do WPA KWP/KSP pism ze stanowiskami w zakresie problematyki broni i amunicji, przekazywanie informacji dotyczących wprowadzania do obrotu prawnego nowych aktów prawnych, w tym również dotyczących pozwoleń na broń, analizie corocznych sprawozdań statystycznych dotyczących wydawanych pozwoleń na broń, coroczne organizowanie szkoleń, na których omawiane są z naczelnikami i pracownikami WPA KWP/KSP wybrane zagadnienia z zakresu problematyki broni i amunicji, a następnie prezentacje z tych szkoleń przekazywane celem wykorzystania służbowego, a także na naradach kadry kierowniczej KWP/KSP. Weryfikacji realizowanych zadań dokonywano poprzez uzyskiwanie informacji zwrotnych z WPA KWP/KSP o zapoznaniu się poleceniami, poprzez prowadzenie w II instancji oraz trybach nadzwyczajnych postępowań administracyjnych i wydawanie w nich rozstrzygnięć m.in. w sprawach pozwoleń na broń. W trakcie tych postępowań akta rozpatrywanych spraw były poddawane ocenie merytoryczno-formalnej. Weryfikacji dokonywano również w drodze rozpatrywania ewentualnych skarg obywateli jeżeli pojawiają się wątpliwości co do działania organów Policji.

(akta kontroli str. 129-184, 869-1050, 1061-1114, 1121-1128)

6. KGP nie posiadała informacji o liczbie broni czarnoprochowej ani liczbie jej posiadaczy w Polsce. Jak poinformował Zastępca Komendanta Głównego, zgodnie z przepisem art. 11 pkt 10 UoBiA, pozwolenia na broń nie wymaga się w przypadku broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed rokiem 1885 oraz replik tej broni. W związku z powyższym, KGP nie gromadziła danych w tym zakresie, nawet w zakresie szacunkowym. NIK zauważa, że w okresie objętym kontrolą z doniesień medialnych wynikało, że przy użyciu broni czarnoprochowej popełnianych było coraz więcej przestępstw. Potwierdziły to także analizy prowadzone w KGP, które dotyczyły przestępstw i samobójstw z wykorzystaniem broni czarnoprochowej (co szerzej opisano w obszarze I pkt 6 wystąpienia). Dodatkowo, prowadzone są prace, które mają na celu uregulowanie statusu broni czarnoprochowej w Polsce. Komendant wyjaśnił: *w kręgu zainteresowań Policji pozostaje informacja dotycząca liczby broni palnej rozdzielnego ładowania, wytworzonej przed rokiem 1885 oraz replik tej broni (tzw. broni czarnoprochowej), a także jej posiadaczy. Niemniej jednak z uwagi na to, że broń ta jest nieregulowana czyli jej posiadanie nie jest obwarowane obowiązkiem posiadania pozwolenia albo karty rejestracyjnej wydawanej w Polsce przez organy Policji albo Żandarmerię Wojskową, Policja nie posiada danych w powyższym zakresie. Dane te nabywa się bowiem na etapie uzyskania pozwolenia*

albo rejestracji. W związku z powyższym, w celu m.in. uzyskania wiedzy o stanie tej broni i jej posiadaczach z poziomu KGP występowało wielokrotnie z inicjatywą zmiany ustawy o broni i amunicji, w zakresie wprowadzenia stosownej reglamentacji. Aktualnie postulat ten jest analizowany przez zespół ekspertów powołany w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji z inicjatywy Komendy Głównej Policji.

(akta kontroli str. 76-87, 191-204)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość, polegającą na nieuwzględnianiu w rocznych informacjach statystycznych sporządzanych w KGP danych dotyczących wydawanych pozwoleń na broń, w tym do celów kolekcjonerskich, pozwoleń wydawanych przez niektóre KPP/KMP.

Z przedstawionych danych statystycznych dotyczących wydawanych pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich wynikało, że na 31 stycznia 2021 r. pozwolenia na broń palną do celów kolekcjonerskich, wg danych KGP, wydano ogółem dla 39 529 osób, a w ciągu całego 2021 r. wydano 9233 takie pozwolenia. Na 31 grudnia 2022 r. wydano takich pozwoleń dla 59 240 osób, a w ciągu 2022 r. wydano ich 19 862. Na 31 grudnia 2023 r. było to 76 249 osób i wydano 17 019 pozwoleń. Na 30 listopada 2024 r. było to 91 835 osób i oraz wydano 15 535 pozwoleń. W ujętych danych nie uwzględniono pozwoleń wydawanych przez niektórych komendantów powiatowych/miejskich Policji. W KGP nie posiadano informacji czy takie dane były przekazywane i z których garnizonów. Dopiero pismem z dnia 7 stycznia 2025 r.⁶⁰ KGP zwróciła się WPA KWP(KSP) z prośbą o przekazanie informacji czy w przekazywanych tabelach zawierających zestawienia statystyczne uwzględniane były pozwolenia na broń wydane przez Komendantów Powiatowych/Miejskich, a pismem z 15 stycznia 2025 r.⁶¹ przypomniiała, że w przesyłanych zestawieniach należy uwzględniać wydawane pozwolenia na broń zarówno przez KWP(KSP) jak i KP(KM). Jak wynika z przedstawionej korespondencji w sześciu garnizonach nie uwzględniano takich danych.

(akta kontroli str. 1042, 1043, 1115-1119)

Zgodnie z § 28 pkt 1 zarządzenia w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, do zakresu działania KGP należy w szczególności inicjowanie i koordynowanie działań jednostek Policji w zakresie celów określonych, jako ustawowe zadania Policji oraz wynikających z ustaw i aktów wykonawczych odnoszących się do pracodawców, a także ujętych w planach pracy i w opracowanych strategiach oraz kontrolowanie wykonywania tych zadań. W § 28 pkt 24 wskazano, że jednym z zadań jest sprawowanie nadzoru nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi oraz nad posiadaniem broni i amunicji przez osoby i podmioty posiadające zezwolenie na broń, a także nad przemieszczaniem tej broni i amunicji przez granice państw.

Zastępca Komendanta na broń palną i amunicję do tej broni, wydaje właściwy ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby lub siedzibę zainteresowanego podmiotu komendant wojewódzki/Stołeczny Policji (art. 9 ust. 1 ustawy o broni i amunicji). Natomiast pozwolenie na miotacze gazu obojętnego oraz narzędzia i urządzenia, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 3 i 4 można posiadać na podstawie pozwolenia na broń wydanego przez właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby lub siedzibę zainteresowanego podmiotu komendanta powiatowego/miejskiego/rejonowego Policji (art. 9 ust. 3 ustawy o broni i amunicji). W tym stanie rzeczy, mając na uwadze,

⁶⁰ Pismo z Biura Prewencji znak: ES-31/21/2025/MK z 7 stycznia 2025 r.

⁶¹ Pismo z Biura Prewencji znak: ES-330/2025/MK z 15 stycznia 2025 r.

że pojęcie broni i właściwość organów Policji w zakresie wydawanych pozwoleń na broń na jej posiadanie stanowi elementarną wiedzę właściwe komórki organizacyjnej KWP/KSP oraz KPP/KMP/KRP zajmującej się tą problematyką brak było podstaw do twierdzenia, że w przesyłanych do Biura Prewencji KGP zestawieniach statystycznych nie uwzględniano informacji dotyczących pozwoleń na broń wydawanych przez komendantów powiatowych/miejskich/rejonowych Policji. Wskazać jednocześnie należy, że od 2021 r. obowiązek przekazywania zestawień sprawozdawczych w powyższym zakresie wynika z załącznika nr 3 do Decyzji nr 3 Komendanta Głównego Policji z dnia 5 stycznia 2021 r. w sprawie ustalenia zestawień sprawozdawczych gromadzonych poza Systemem Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji⁶² (dalej SESPól). We wskazanym wykazie zestawień zawierających informacje jawne gromadzone poza SESPól wprost określono, że zakres sprawozdania powinien zawierać dane o liczbie pozwoleń na broń wydanych osobom fizycznym z podziałem na cele oraz podmiotom z podziałem na kategorie określone w art. 29 ust. 1 ustawy o broni i amunicji, liczbie egzemplarzy broni określonych w decyzjach przyznających prawo do broni, a także liczbie jednostek broni zarejestrowanych przez posiadaczy pozwoleń na broń, liczbie wydanych kart rejestracyjnych broni oraz decyzji o dopuszczeniu do posiadaniu broni. Zgodnie z zapisami ww. aktu prawnego dane powinny dotyczyć każdego wydanego pozwolenia na broń w garnizonie, który przekazuje stosowne zestawienie. Niemniej jednak, mając na uwadze treść przedmiotowego pytania, zwrócono się do naczelników WPA KWP/KSP z pismem z dnia 7 stycznia 2025 r. nr ES-31/21/2025/MK (...) z prośbą o przekazanie informacji czy w przekazywanych tabelach zawierających zestawienia statystyczne uwzględniane były pozwolenia na broń wydane przez komendantów powiatowych/miejskich/rejonowych Policji. Z uzyskanych informacji wynika, że 10 komend wojewódzkich Policji wskazywało takie dane, natomiast w 7 przypadkach nie uwzględniano danych dotyczących wydanych pozwoleń na broń przez KPP/KMP. Jednocześnie nadmieniam, że na terenach tych garnizonów na podstawie art. 4 ust. 3 i 4 ustawy o broni i amunicji wydano w latach 2021-2023 łącznie 41 pozwoleń na broń, tj. odpowiednio: KWP Gdańsk - 3, KWP Kielce - 3, KWP Poznań - 6, KWP Łódź - 15, KWP Rzeszów - 7, KWP Wrocław - 7. Mając powyższe na uwadze pismem z dnia 15 stycznia 2025 r. nr ES-330/25/MK wystąpiono do komendantów wojewódzkich/Stołecznego Policji z przypomnieniem, że w przekazywanych corocznie zestawieniach, dotyczących pozwoleń na broń, powinni również uwzględnić te wydawane przez komendantów miejskich/powiatowych/rejonowych.

(akta kontroli str. 1042, 1043, 1115-1119)

NIK zauważa, że brak wiedzy KGP dotyczącej kompletności i rzetelności przekazywanych danych statystycznych dotyczących broni do celów kolekcjonerskich, przy równoczesnym braku możliwości statystycznych rejestru BRON wskazuje na niepełny nadzór nad przekazywanymi danymi. Rzetelny nadzór nad posiadaniem pozwoleń przez osoby i podmioty mające w szczególności pozwolenie na broń do celów kolekcjonerskich może być sprawowany tylko wtedy, gdy jednostka nadzorująca posiada pełne, wiarygodne i aktualne dane na temat realizowanych zadań.

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant Główny Policji nie posiadał rzetelnej wiedzy dotyczącej wydawanych pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich. W przekazywanych danych statystycznych nie wszyscy KWP ujmowali dane z KPP/KMP. Brak było danych zbiorczych dotyczących rodzajów broni palnej wydanych do celów kolekcjonerskich czy też informacji o wydanych pozwoleniach dla osób niemających obywatelstwa polskiego. Uzyskanie zbiorczych danych statystycznych z systemów informatycznych

⁶²Dz. Urz. KGP z 2021 r. poz. 2.

nie było możliwe. W KGP identyfikowano zagrożenia wynikające z realizacji zadań dotyczących broni kolekcjonerskiej i odpowiednio na nie reagowano. Nie wprowadzono konkretnych mechanizmów nadzoru nad działalnością wynikającą z UoBiA, a sam nadzór polegał głównie na wyjaśnianiu przekazywanych do KGP wątpliwości dotyczących realizowanych zadań, przekazywaniu wytycznych czy działalności szkoleniowej.

OBSZAR

3. Nadzór nad wykonaniem obowiązków związanych z wydanymi pozwoleniami na broń do celów kolekcjonerskich

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą KGP corocznie, w związku ze skierowanym poleceniem⁶³, uzyskiwała od jednostek podległych (KWP/KSP) dane za rok sprawozdawczy (poprzedni) i dane według stanu na koniec roku sprawozdawczego⁶⁴ dotyczące liczby:

- osób, którym wydano pozwolenie na broń; jednostek broni, do których posiadania uprawniało wydane pozwolenie na broń – z podziałem na cel⁶⁵;
- kart rejestracyjnych broni pozbawionej cech użytkowych oraz kart rejestracyjnych broni pneumatycznej;
- osób, którym wydano dopuszczenie do posiadania broni w danym celu⁶⁶;
- podmiotów, którym wydano pozwolenie na broń w danym celu⁶⁷ i jednostek broni, do których posiadania uprawniało wydane pozwolenie;

oraz dane według stanu na koniec roku sprawozdawczego dotyczące liczby egzemplarzy broni zarejestrowanych przez:

- osoby posiadające pozwolenie na broń – z podziałem na cel⁶⁸;
- podmioty posiadające pozwolenie na broń w danym celu⁶⁹.

(akta kontroli str. 1051-1060)

Od 2017 r. KWP(KSP) zobowiązani byli przekazywać dane dotyczące liczby osób, którym wydano dopuszczenie do posiadania według stanu na 31 grudnia danego roku.

(akta kontroli str. 1051-1060)

Na podstawie pozyskanych danych, KGP sporządzała *Informację dotyczącą wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania*

⁶³ Pismo z dnia 17 grudnia 2014 r. skierowane do komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji stanowiące polecenie corocznego przygotowywania zestawień i ich przekazywanie do 31 stycznia, w związku z nieprawidłowym działaniem funkcji statystycznych w rejestrze „BRON” funkcjonującym w KSIP.

⁶⁴ Wg stanu na 31 grudnia roku sprawozdawczego.

⁶⁵ Ochrona osobista; ochrona osób lub mienia; łowiecki; sportowy; rekonstrukcji historycznych; kolekcjonerski; pamiątkowy; szkoleniowy; inny.

⁶⁶ Ochrona osobista; ochrona osób lub mienia; szkoleniowy; prowadzenie strzelnicy; realizacja przedsięwzięć artystycznych; zarządzanie magazynem broni; zawody strzeleckie; sygnalizacja alarmowa.

⁶⁷ Wewnętrzne służby ochrony; przedsiębiorcy posiadający koncesję na ochronę osób lub mienia; podmioty prowadzące strzelnice; szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszeniom obronnym w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich lub innym placówkom oświatowym oraz organizatorom kursów, kształcącym w zawodzie pracownika ochrony; podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją filmów i innych przedsięwzięć artystycznych; urzędy, instytucje, zakłady, przedsiębiorstwa i inne, którym pracownikom broni jest niezbędna do ochrony osobistej; podmioty, którym broń jest niezbędna w celach wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz sygnalizowania rozpoczęcia konkurencji w zawodach sportowych; inny.

⁶⁸ Ochrona osobista; ochrona osób lub mienia; łowiecki; sportowy; rekonstrukcji historycznych; kolekcjonerski; pamiątkowy; szkoleniowy; inny.

⁶⁹ Wewnętrzne służby ochrony; przedsiębiorcy posiadający koncesję na ochronę osób lub mienia; podmioty prowadzące strzelnice; szkoły, organizacje sportowe i łowieckie, stowarzyszeniom obronnym w celu szkolenia i realizacji ćwiczeń strzeleckich lub innym placówkom oświatowym oraz organizatorom kursów, kształcącym w zawodzie pracownika ochrony; podmiotom wykonującym zadania związane z realizacją filmów i innych przedsięwzięć artystycznych; urzędy, instytucje, zakłady, przedsiębiorstwa i inne, którym pracownikom broni jest niezbędna do ochrony osobistej; podmioty, którym broń jest niezbędna w celach wzywania pomocy, ratowniczych, poszukiwawczych oraz sygnalizowania rozpoczęcia konkurencji w zawodach sportowych; inny.

z bronią w 2021 r., 2022 r. i 2023 r. (dalej: informacje). W informacjach zestawiano dane za rok sprawozdawczy oraz z lat poprzedzających (od dwóch do czterech lat), zestawiano wartości obrazujące dane dla poszczególnych województw, formułowano spostrzeżenia oraz wnioski⁷⁰. Informacje przekazywane były do jednostek podległych, a wybrane dane statystyczne zamieszczane na stronie internetowej Policji.

(akta kontroli str. 1051-1060, 1061-1114)

W formułowanych spostrzeżeniach KGP wskazywała m.in. na wzrost względem roku poprzedzającego rok sprawozdawczy:

- ogólnej liczby osób fizycznych posiadających pozwolenie na broń, tj.: o 7,4% względem 2020 r.; 13,66% względem 2021 r.; o 12,98% względem 2022 r.;
- liczby jednostek broni znajdujących się w posiadaniu osób fizycznych, które zarejestrowały broń, odpowiednio: o 12%, 15,47% i 10,99%;
- liczby jednostek broni jaką mogły posiadać osoby którym udzielono pozwolenia, odpowiednio: 15,46%, 27,29% i 20,08%

oraz że największa liczba wydanych pozwoleń dotyczyła broni do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli str. 1061-1114)

Biuro Prewencji w 2023 r. przeprowadziło analizę kadrową i obciążenia pracą WPA KWP(KSP), w wyniku której oceniono, że zakres nałożonych i projektowanych zadań oraz sytuacja w ww. komórkach organizacyjnych uzasadnia ich wzmocnienie kadrowe. Powyższa analiza przekazana została do Biura Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej KGP.

(akta kontroli str. 1129-1146)

W 2024 r. Biuro Prewencji, w związku z wnioskami organizacyjnymi komendantów wojewódzkich Policji o wzmocnienie etatowe WPA KWP, dokonało analizy informacji przesłanych przez komórki organizacyjne WPA, danych gromadzonych i opracowywanych w Biurze Prewencji oraz dokonano przeglądu realizowanych zadań służbowych, obciążenia na stanowiskach WPA i SUFO Biura Prewencji KGP.

(akta kontroli str. 1147-1184)

Przeprowadzona analiza potwierdziła zasadność uzupełnienia etatowego wybranych WPA KWP, łącznie o 60 etatów oraz Biura Prewencji o cztery etaty.

(akta kontroli str. 1147-1184)

Z przeprowadzonej w 2024 r. analizy Biuro Prewencji sporządziło *Informację wskazującą na zasadność wzmocnienia etatowego niektórych Wydziałów Postępowań Administracyjnych Komend Wojewódzkich Policji oraz Wydziału Postępowań Administracyjnych i Wydziału Nadzoru nad Specjalistycznymi Uzbrojonymi Formacjami Ochronnymi Biura Prewencji KGP w związku z odnotowanym wzrostem obciążenia*, która została zaakceptowana przez Pierwszego Zastępcę Komendanta Głównego Policji, oraz przedstawiło propozycje wzmocnienia etatowego etatami policyjnymi. Powyższa dokumentacja przekazana została do Biura Kadr i Organizacji Policji KGP celem dalszego procedowania.

(akta kontroli str. 1147-1184)

Wzmocnienie etatowe obejmowało dwa etapy:

⁷⁰ M.in.: w celu zapewnienia prawidłowego nadzoru nad posiadaniem broni i amunicji organy właściwe w sprawach pozwoleń na broń powinny:

- przeprowadzać systematyczne czynności kontrolne osób i podmiotów legitymujących się pozwoleniem na broń, zgodnie z uprawnieniem organu wynikającym z art. 27 ust.1 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji,
- zapewnić bieżące monitorowanie, zgodnie z § 8 ust. 6 zarządzenia nr 70 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 grudnia 2019 r. w sprawie Krajowego Systemu Informacyjnego Policji (Dz. Urz. KGP z 2019 r., poz. 114 ze zm.), jakości i aktualności informacji gromadzonych w rejestrze „BRON” oraz terminowości ich przetwarzania.

- I etap: WPA KWP – 33 etaty; Biuro Prewencji – dwa etaty;
- II etap: WPA KWP – 27 etaty; Biuro Prewencji – dwa etaty.

(akta kontroli str. 1147-1184)

2. Komendant Główny Policji nie zlecał jednostkom podległym realizacji zadań wynikających z UoBiA bezpośrednio dotyczących osób posiadających pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli str. 1185-1235)

KGP w okresie objętym kontrolą kierowała do jednostek podległych pisma stanowiące: odpowiedzi na zapytania tych jednostek (dotyczące m.in.: legalności posiadania broni hukowo-alarmowej; legalności posiadania przekroju pistoletu P-64 oferowanego na stronie internetowej; wypełniania druków Europejskiej karty broni palnej; możliwości przedłużenia terminu ważności Europejskiej karty broni palnej; możliwości uznawania certyfikatów urzędów do przechowywania broni wydanych przez jednostki akredytowane przez właściwe instytucje w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej); informacje o ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym RP aktów prawnych⁷¹; stanowiska KGP dotyczące rejestracji broni z wymiennymi istotnymi częściami broni; zakupu lufy nieposiadającej komory nabojoyej przez posiadaczy pozwolenia na broń; sprzedaży „broni alarmowej i sygnałowej” oraz amunicji do tej broni. Żadne z pism bezpośrednio nie dotyczyło zagadnień broni do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli str. 1185-1235, 1236-1270)

Komendant wyjaśnił: (...) w Wydziale Nadzoru nad SUFO Biura Prewencji KGP opracowywane są standardy działań oraz realizowane są zadania w zakresie sprawowania nadzoru nad posiadaniem i przechowywaniem broni i amunicji przez osoby i podmioty posiadające pozwolenie na broń we wszystkich celach określonych w ustawie o broni i amunicji, tj. w celu ochrony osobistej, ochrony osób i mienia, łowieckich, sportowych, rekonstrukcji historycznych, kolekcjonerskich, pamiątkowych, szkoleniowych. W związku z powyższym, zlecając zadania podległym jednostkom związane z wymogami wynikającymi z ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (...), oceniając je wyciągając wnioski, przekazując wzory dokumentów itp. Wydział Nadzoru nad SUFO Biura Prewencji KGP odnosi się do broni wydanej we wszystkich celach, a nie jedynie w celu kolekcjonerskim. (...) w trakcie organizowanych odpraw przez Wydział Nadzoru nad SUFO oraz Wydział Postępowań Administracyjnych Biura Prewencji KGP omawiane są wcześniej przekazywane zadania, wytyczne i standardy w zakresie wymagań wynikających z ustawy o broni i amunicji dla posiadaczy pozwoleń na broń wydanych we wszystkich celach, zatem również w kolekcjonerskich. (...)

(akta kontroli str. 1185-1235)

W latach objętych kontrolą KGP kierowała do jednostek podległych pisma informujące o:

- zatwierdzeniu próbných wydruków wzorów dokumentów w postaci m.in.: legitymacji posiadacza broni; legitymacji osoby dopuszczonej do posiadania broni; karty rejestracyjnej broni; zaświadczenia uprawniającego do nabycia broni lub amunicji;

⁷¹ Dotyczy: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 czerwca 2021 r. w sprawie wzoru Europejskiej karty broni palnej (Dz. U. poz. 1112), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 czerwca 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru i trybu wydawania licencji detektywa (Dz. U. poz. 1275), rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 marca 2024 r. w sprawie wzoru dokumentów przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przywozu z zagranicy i wywozu za granicę broni i amunicji oraz posiadania broni i amunicji przez cudzoziemców oraz obywateli polskich mających miejsce stałego pobytu poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 503).

- opracowaniu nowego wzoru „pokwitowania” dotyczącego odebrania broni, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni (wzór dokumentu przekazany do stosowania).

(akta kontroli str. 1185-1235)

3. W okresie objętym kontrolą Biuro Prewencji KGP uzyskiwało informacje z WPA poszczególnych jednostek KWP/KSP oraz KGP o liczbie odmów przyznania uprawnień i odebrania uprawnień do liczby prowadzonych spraw (suma odmów wydania pozwoleń na broń, licencji detektywa, odmów wpisów na listy kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej oraz kwalifikowanych pracowników zabezpieczenia technicznego i cofnięć/zawieszenia tych uprawnień do liczby wszystkich spraw prowadzonych w tych zakresach). Powyższe wynikało z kompetencji Biura Prewencji KGP w zakresie działania 2.1.1.5 „Kontrola dostępu do pozwoleń na broń, nadawania uprawnień detektywa oraz kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej i zabezpieczenia technicznego”, objętego obowiązkiem sprawozdawczości z realizacji budżetu Policji w układzie zadaniowym.

(akta kontroli str. 1271-1277)

W sprawie monitorowania realizacji działań podległych jednostek wynikających z wykonywania obowiązków UoBiA, procesów i procedur monitorowania oraz dokumentowania realizacji tych działań Komendant odniósł się do wskazań art. 10 ust. 1 UoBiA i wyjaśnił: *właściwy organ Policji wydaje pozwolenie na broń, jeżeli wnioskodawca nie stanowi zagrożenia dla samego siebie, porządku lub bezpieczeństwa publicznego oraz przedstawi ważną przyczynę posiadania broni, wyjaśnił: (...) Wymienione zadanie ustawowe komendantów wojewódzkich/Stołecznego Policji, jest obowiązkiem własnym, który wymieniony organ realizuje w sytuacji złożenia przez stronę wniosku o wydanie pozwolenia na broń w określonym celu i nie ma tu miejsca na dodatkowe motywowanie do działania w tym zakresie przez Komendanta Głównego Policji. (...) bezpośrednia ingerencja Komendanta Głównego Policji w decyzje organu I instancji stanowiłaby naruszenie konstytucyjnej zasady instancyjności prowadzonych postępowań administracyjnych. W ramach tematyki tejże kontroli, nie definiujemy również działań wymaganych od KGP w zakresie „wynikającym z ustaw i aktów wykonawczych odnoszących się do pracodawców”. (...) Komendant wyjaśnił również, że (...) na poziomie KGP prowadzona jest koordynacja realizacji wydawania pozwoleń na broń w różnych celach, w tym, w celu kolekcjonerskim, w postaci stanowisk, wytycznych kierowanych do KWP/KSP ww. zakresie, realizując przy tym zadania ujednolicania stanowiska Policji co dzieje się również w drodze wytycznych wydawanych przez organ II instancji w ramach prowadzonych postępowań administracyjnych w tym trybie albo trybach nadzwyczajnych. Ponadto w KGP prowadzona jest również kontrola realizacji ww. zadań (wydawania pozwoleń na broń w różnych celach. Również w celu kolekcjonerskim), w drodze corocznej sprawozdawczości (Załącznik nr 3 do Decyzji nr 3 Komendanta Głównego Policji w sprawie ustalenia zestawień sprawozdawczych gromadzonych poza Systemem Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji), a także kontroli akt postępowań administracyjnych prowadzonych przez organ II instancji albo trybach nadzwyczajnych.*

(akta kontroli str. 1185-1235)

4. W okresie objętym kontrolą KGP uczestniczyła w pracach legislacyjnych związanych z czasowym wprowadzeniem zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym dotyczących rozporządzeń Ministra SWiA:

- z dnia 9 listopada 2022 r. w sprawie czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym⁷² – na obszarze miasta stołecznego Warszawy, miasta Krakowa i miasta Wrocławia, w dniu 11 listopada 2022 r.;
- z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym⁷³ – na obszarze miasta stołecznego Warszawy, w dniu 5 kwietnia 2023 r.;
- z dnia 8 listopada 2023 r. w sprawie czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym⁷⁴ – na obszarze miasta stołecznego Warszawy oraz miasta Wrocławia w dniu 11 listopada 2023 r.;
- z dnia 6 listopada 2024 r. w sprawie czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym⁷⁵ – na obszarze miasta stołecznego Warszawy w dniu 11 listopada 2024 r.

(akta kontroli str. 1278-1280, 1281-1315)

Informacje o wprowadzonych ww. rozporządzeniach czasowych zakazach noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym umieszczane były na stronie internetowej Policji, gdzie wskazywano, że zakazy dotyczą osób i podmiotów posiadających broń zgodnie z przepisami UoBiA oraz wskazywano wyłączenia tych przepisów.

(akta kontroli str. 1185-1235)

KGP poinformowała⁷⁶ KSP o opublikowaniu tekstu ww. rozporządzenia z dnia 6 listopada 2024 r. Wskazała, że noszenie broni, naruszające zakaz jej noszenia wprowadzony przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jest czynem zabronionym określonym w art. 51 ust. 2 pkt 10 UoBiA oraz poleciła zapoznanie podległych funkcjonariuszy z treścią rozporządzenia, celem zapewnienia prawidłowego nadzoru nad przestrzeganiem wprowadzonego zakazu.

(akta kontroli str. 1316-1323)

W KGP nie podejmowano prac w celu wprowadzenia regulacji prawnych zmierzających do niedopuszczenia do noszenia lub przemieszczania broni w stanie rozładowanym na obszarach i terminach wskazanych w rozporządzeniach Ministra z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym na obszarze województwa podlaskiego i lubelskiego przyległym do granicy państwowej z Republiką Białorusi⁷⁷, na okres od dnia 2 marca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. oraz z dnia 16 lutego 2023 r. w sprawie czasowego zakazu noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym⁷⁸ – na obszarze miasta stołecznego Warszawy, w okresie od dnia 20 lutego 2023 r. do dnia 22 lutego 2023 r. KGP nie dysponowała danymi dotyczącymi przekazywanych jednostkom podległym informacji o publikacji ww. rozporządzeń oraz kierowanych wytycznych, procedur w związku z wprowadzonymi zakazami.

(akta kontroli str. 1278-1280)

Komendant wyjaśnił, że: (...) *Zaznaczyć przy tym należy, że kompetencja wprowadzenia czasowego zakazu noszenia broni należy do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, który decyzję w tym zakresie podejmuje autonomicznie, a jego realizację można powierzyć dowolnej komórce organizacyjnej*

⁷² Dz. U. poz. 2292.

⁷³ Dz. U. poz. 643.

⁷⁴ Dz. U. poz. 2439.

⁷⁵ Dz. U. poz. 1639.

⁷⁶ Pismo znak: ES-5832/5636/24/AM z dnia 8 listopada 2024 r.

⁷⁷ Dz. U. poz. 489. Załącznik do rozporządzenia zawiera wykaz obszarów ewidencyjnych stanowiących obszar, na którym wprowadza się czasowy zakaz noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym.

⁷⁸ Dz. U. poz. 315.

MSWiA albo podległej służbie, w tym Policji. Brak jest przy tym obowiązku ministra do informowania pozostałych służb, która formacja w danym przypadku odpowiada za wprowadzenie przedmiotowego zakazu. Biuro Prewencji nie posiada informacji, która służba wdrażała zakazy czasowego noszenia broni w okresie od dnia 2 marca 2022 r. do dnia 30 czerwca 2022 r. oraz w okresie od dnia 20 lutego 2023 r. do dnia 22 lutego 2023 r. (...) Podkreślić przy tym należy, że czasowy zakaz noszenia broni wprowadzony w 2022 r. związany był z trudną sytuacją na granicy polsko-białoruskiej i skierowaniu w ten rejon dodatkowych sił policyjnych z różnych garnizonów, które na bieżąco były instruowane przez dowództwo operacji o charakterze i zadaniach do realizacji w ramach codziennej służby. Natomiast przedmiotowy zakaz, wprowadzony w 2023 r. na terenie miasta stołecznego Warszawy, był związany z wizytą w Polsce prezydenta Stanów Zjednoczonych Joe Bidena, kiedy to Biuro Prewencji KGP podejmowało w tym czasie bezpośrednie działania, m.in. w trakcie realizowanych służb patrolowych na terenie miasta.

(akta kontroli str. 122-128)

5. W KGP nie realizowano nadzoru i koordynacji działań jednostek podległych bezpośrednio w zakresie zapobiegania wykroczeniom dotyczącym posiadaczy broni do celów kolekcjonerskich, o których mowa w art. 51 ust. 2 UoBiA.

(akta kontroli str. 373-395)

Komendant wyjaśnił, że (...) jednym z podstawowych zadań Policji, wynikającym z art. 1 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji jest wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców. Zadanie to w odniesieniu do wykroczeń Policja realizuje w oparciu o zapisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. KSP postępowania w sprawach o wykroczenia⁷⁹. (...)

Wyjaśnił również, że w zarządzeniu i wytycznych Komendanta Głównego Policji określono działania Policji dotyczące wykroczeń; Biuro Prewencji opracowało zestaw pytań, wykorzystywanych w części teoretycznej egzaminów ze znajomości przepisów dotyczących posiadania i użytkowania broni oraz z umiejętności posługiwania się tą bronią; zagadnienia dotyczące wykroczeń wskazanych w art. 51 ust. 2 UoBiA zostały ujęte w programie szkolenia zawodowego, w którym obowiązany jest uczestniczyć każdy funkcjonariusz Policji.

(akta kontroli str. 373-395)

6. Spośród 19 audytów i dwóch czynności sprawdzających przeprowadzonych przez KGP oraz 108 kontroli (w tym 21 kontroli w trybie uproszczonym) przeprowadzonych przez Biuro Kontroli KGP w latach 2021-2024⁸⁰, żadne z nich nie obejmowało tematyki związanej z realizacją zadań wynikających z UoBiA oraz realizacją zadań obejmujących broń do celów kolekcjonerskich.

(akta kontroli str. 1324)

W 2022 r. z upoważnienia poprzedniego Komendanta przeprowadzona została jedna kontrola w jednostce podległej, tj. Komendzie Powiatowej Policji w Wejherowie nt. Nadzór przełożonych nad zagadnieniami związanymi z użytkownikiem i przechowywaniem broni służbowej przez policjantów zgodnie z postanowieniami zarządzenia nr 24 Komendanta Głównego Policji z dnia 21.07.2015 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów. Ww. zarządzenie wydane zostało na podstawie art. 71 ust. 2 ustawy o Policji.

(akta kontroli str. 1325-1351)

⁷⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 977, ze zm.

⁸⁰ Do 30 listopada 2024 r.

NIK zauważa, że zwiększenie nadzoru Komendanta Głównego Policji w postaci zaplanowania i przeprowadzenia kontroli obszaru związanego z wydawaniem pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich, w tym weryfikacji prawidłowości i aktualności wprowadzanych danych do systemów informatycznych Policji, mógłby w znacznym stopniu ograniczyć błędy związane z poprawnością danych w rejestrze BRONÍ.

7. W okresie objętym kontrolą⁸¹ w prowadzonym w KGP rejestrze skarg i wniosków odnotowano 96 skarg i wniosków (odpowiednio: 27 w 2021 r.; 37 w 2022 r.; 19 w 2023 r. i 13 w 2024 r.), spośród których pięć dotyczyło broni do celów kolekcjonerskich (wpływ do KGP: jedna w 2021 r.; po dwie w 2022 r. i 2024 r.).

Wniesione skargi dotyczyły:

- naruszenia przez pracowników oraz Naczelnika Wydziału Postępowań Administracyjnych KWP w Rzeszowie zasady bezstronności i rzetelności przy rozpatrywaniu złożonej skargi oraz nieprawidłowości w zakresie przyjęcia do depozytu, należącej do wnoszącego skargę broni palnej posiadanej w celu kolekcjonerskim;
- przekroczenia uprawnień przez Komendanta Wojewódzkiego Policji w Gorzowie Wielkopolskim oraz Komendanta Wojewódzkiego Policji w Szczecinie, podczas prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie wydania pozwolenia na posiadanie broni palnej sportowej w celach sportowych, broni palnej sportowej w celach kolekcjonerskich oraz dopuszczenia do posiadania broni;
- działań podjętych przez funkcjonariuszy i pracowników Policji, polegających na powołaniu się przez Komendanta Stołecznego Policji w decyzji odmawiającej wydania pozwolenia na broń, na skazanie za popełnione przestępstwa umyślnego, pomimo usunięcia danych o skazaniu z archiwum oraz zbiorów Policji;
- wg skarżącego beczynności organu, polegającej na nieudzieleniu odpowiedzi na pytania skarżącego dot. m.in. wydania pozwolenia na posiadanie broni do celów kolekcjonerskich (dwie skargi).

(akta kontroli str. 1352, 1353-1522)

Wszystkie wniesione skargi rozpatrzone zostały prawidłowo oraz zgodnie z art. 237 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁸², tj. nie później niż w ciągu miesiąca.

(akta kontroli str. 353-1522)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą w Komendzie prowadzono analizy dotyczące liczby wydanych pozwoleń na broń osobom fizycznym i podmiotom realizującym zadania z bronią, analizowano sytuację kadrową i obciążenie pracą WPA KWP(KSP) oraz dokonano przeglądu realizowanych zadań służbowych, obciążenia na stanowiskach WPA i SUFO Biura Prewencji KGP. KGP nie zlecał realizacji zadań wynikających z UoBiA jednostkom podległym, bezpośrednio dotyczących osób posiadających pozwolenia na broń do celów kolekcjonerskich. W okresie objętym kontrolą sześciokrotnie rozporządzeniami Ministra SWiA wprowadzano czasowy zakaz noszenia broni i przemieszczania jej w stanie rozładowanym. W odniesieniu do czterech z ww. rozporządzeń Komenda nie dysponowała danymi dotyczącymi przekazywanych jednostkom podległym informacji o publikacji tych rozporządzeń oraz kierowanych wytycznych czy procedur postępowania w związku z wprowadzonymi zakazami.

⁸¹ Do 30 listopada 2024 r.

⁸² Dz. U. z 2024 r. poz. 572.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Zwiększenie nadzoru nad kompletnością i stałą aktualizacją wprowadzanych do rejestru BRON danych dotyczących wydawanych pozwoleń na broń do celów kolekcjonerskich przez KWP(KSP). 2. Podjęcie działań nadzorczych w celu rzetelnej weryfikacji cofniętych pozwoleń na broń, w tym do celów kolekcjonerskich, pod kątem konieczności ewentualnego usunięcia tych informacji z rejestru BRON przez KWP(KSP). 3. Uwzględnienie danych ze wszystkich KPP/KMP w rocznych informacjach statystycznych sporządzanych przez KGP dotyczących wydawanych pozwoleń na broń, w tym do celów kolekcjonerskich.
Uwagi	NIK nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 20 lutego 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Wiceprezes
Jacek Kozłowski

.....
/podpisano elektronicznie/